ČÍSLO 46. (841)
Praha, 14. listopadu 1941
K 1'20

Hvězda

českých paní a dívek

AŤ je to převzácné zvířátko z dalekých zeměpásů, ať je to náš prostý králíček - vše jedno - jeho kožíšek rozkošně hladí a ještě rozkošněji hřeje. Kdo by se nenadchl pro takovéhle krásné a užitečné doplňky ženské toalety? *(Na obr. filmová umělkyně Hannelore Schrothová.)*

Foto Tobis-Haenchen.

Říšský vedoucí ϟϟ a náčelník německé policie Himmler přibyl dne 29. října dopoledne v průvodu náčelníka svého osobního štábu ϟϟ-Gruppenführera Wolfa ke krátké návštěvě do Prahy. Na policejních hranicích Protektorátu uvítal říšského vedoucího ϟϟ zastupující říšský protektor ϟϟ-Obergruppenführer a generál policie Heydrich. Státní tajemník ϟϟ-Gruppenführer K. H. Frank a velitel pořádkové policie Generalleutnant policie Riege uvítali říšského vedoucího ϟϟ při jeho vstupu na pražský Hrad na čestném nádvoří. Říšský vedoucí ϟϟ vykonal přehlídku nastoupivší čestné setniny zbraní ϟϟ, načež si se svým průvodem prohlédl pražský Hrad. Při tom jej provázel vrchní rada Zankl z oddělení pro kulturní politiku v úřadu říšského protektora. Brzy odpoledne opustil říšský vedoucí ϟϟ Himmler hlavní město Protektorátu. Na obr.: Říšský vedoucí ϟϟ a náčelník německé policie přehlíží nastoupivší čestnou setninu zbraní ϟϟ.

Melantrich, Praha — Foto Ceps

Zastupující říšský protektor v Čechách a na Moravě ϟϟ-Obergruppenführer generál policie Heydrich s chotí byli dne 28. října 1941 přítomni večeru komorní hudby v Rudolfinu, pořádaném u příležitosti Mozartovy slavnosti. Při této příležitosti byli zastupujícímu říšskému protektoru představeni příslušníci konsulárního sboru v Praze.

Melantrich, Praha — Foto Ceps

Na cestě k dobytí Krymu. Pěšáci postupují proti perekopským opevněním.

Melantrich, Praha — Foto Weltbild

●

Z výstavy německé knihy Na cestě k nové Evropě, slavnostně otevřené 3. listopadu v pražském Zemském museu.

Melantrich, Praha — Foto Ceps

Jde o dobrou pověst české školy

V poslední době se vyskytlo několik zjevů, které vrhly nepříznivé světlo na dobrou pověst české školy. V několika případech nerozumní žáci, v jednom případě bohužel dokonce nerozumný učitel, způsobili takooou situaci, že úřadům nezbylo než školy uzavřít. Tím vznikla škoda neocenitelného rozsahu nejen postiženým žákům, jejich rodičům, kraji, ale především celému národu, jehož všechna budoucnost závisí na zdatném, vzdělaném a odborně školeném dorostu. Kdo tedy zatahuje do školy nepřátelskou propagandu, kdo zneužívá školy a jejich žáků k činnosti Říši nepřátelské, proviňuje se nejstrašnějším způsobem netoliko na svém povolání vychovatele, který má samozřejmou povinnost učiti mládež úctě k zákonům, nýbrž i na národu, jemuž je povolán a zavázán sloužiti. Je ovšem pravda, že pokud jde o učitelský sbor, v daleko převážné míře je si vědom svého poslání a snaží se vyhověti všem úkolům, před něž je postaven. A rovněž tak je správné, že to není vždycky jenom škola, která nese vinu na proviněních, k nimž došlo. Nelze zbaviti odpovědnosti také rodiče, pod jejichž dozorem tráví (nebo by aspoň měly trávit) děti valnou část dne. Žijeme v době zvýšené odpovědnosti po všech stránkách a platí to i o vztazích rodičů k dětem. Školní úřady prostřednictvím škol daly rodičům zprávu, aby dbali časného příchodu dětí domů z procházek, aby je nenechávali potulovat po ulicích bez dozoru a zejména ne ve společnosti neznámých lidí, protože škůdců dobré výchovy české mládeže je příliš mnoho. Tato opatření třeba vskutku zachovávat, a jenom tehdy, bude-li dobrá součinnost rodičů a učitelů, můžeme být bezpečni svým školstvím.

Jde o věc nesmírně důležitou, jejíž blaho musíme míti všichni stále na paměti. Zahrávat si s existencí našeho školství mohl by jen nejotrlejší člověk, protože každý z rozumných, poctivých a pořádných lidí je si vědom, že české škole je povinován nekonečným díkem za všechno, čeho v životě dosáhl, čím se stal. Teprve škola otevřela každému z nás bránu do života a otevře ji také našim dětem. Byli bychom špatnými rodiči a ještě horšími vlastenci, kdybychom připustili, aby tato brána všech českých dětí, celé národní budoucnosti, musila být zavřena. A protože jde pouze o jednotlivce, kteří se propůjčují k této zrádné činnosti, celek ať bledí, aby jim zmařil jejich záměry. Neboť nebyli by potrestáni pouze vinníci, nýbrž s nimi i nevinní. Jak v životě školním, tak i v životě soukromém musí proto žáci i učitelé chovati se za všech okolností tak, aby proti nim nebylo ani nejmenší stížnosti. Není to jenom politika, která nepatří do školy, nýbrž mimo ni nepatří do školy ani žádné soukromé názory, žádné zbytečné papíry a žádné knihy, které nejsou předepsány. Dodržujme sami předpisy a dohlížejme, aby je dodržovaly i děti.

Ostatně žactvo má svých samozřejmých povinností tolik, že bude-li jim chtít řádně vyhověti, nezbude mu času na žádnou takovou činnost, která již způsobila zavření několika českých škol. V těchto dnech se končí na všech školách první období běžného školního roku. Je rodičovskou povinností obeznámiti se s prospěchem dětí. Nepochybujeme, že u těch nejlepších, na něž nebude stížností co do prospěchu, nebude stížností ani co do chování. A u těch, které jsou slabší v prospěchu a snad i v chování, bude jenom na místě a zcela v duchu školy, jestliže je rodiče přidrží lépe k učení. Myšlenky na všechno jiné je tím přejdou samy. Nejlepší návod mohou dáti zájemcům učitelé, stačí jen projevit dobrou vůli a zajímat se o osud dětí: proto v těchto dnech do škol a informovat se.

Fram

●

Zpravodajství z Říše

Předběžné školení k sociálnímu povolání

Říšské vedení žen neustále poukazuje na důležitost povolání v oboru sociální péče, která nejen umožňuje spokojenou činnost dívkám a ženám, nýbrž slouží též ve vynikající míře soukmenovcům. Avšak rozhodnutí pro toto povolání v letech, kdy se vyjde ze školy, není vždy ihned možné a proto se přikročilo k tomu, aby dívky, jež opustily školu, byly plánovitě připravovány pro tento úkol.

Dívky jsou jako žačky dosazovány do přípravné školy k sociální péči. V odborných ústavech a zařízeních jsou nejprve vyzkoušeny pro budoucí úkol. Vedle nezbytných vědomostí o domácnosti získají dívky ve dvou předškolních letech již zásadní pohled do sociální práce; na př. jsou činny v zařízeních NSV, v domech mládeže, v dětských zahrádkách a útulcích, v domech pro matku a dítě a jeden rok ztráví v rodině s početnými dětmi. V této době se pozná, ke kterému druhu sociální péče dívka chová zvláštní sklon, podle čehož pak následuje buď vstup do školy pro nemocniční péči nebo do školy jiné. Dívky jsou též jako pomocnice přidělovány k sociálním zařízením toho oboru, v kterém se mají definitivně vyškoliti.

Tyto předběžné školačky nemohou býti považovány jen za síly v domácnosti, i když jejich práce převážně směřuje k tomu, aby nabyly zručnosti v domácích pracích, nýbrž jsou již v nejtěsnějším spojení s kvalifikovanými silami sociálního oboru. Již v mladých letech vrůstají do svých budoucích povinností ve svém povolání, které má pro ně znamenati životní úkol. (Ceps.)

Pět let ženské pracovní služby

V září tomu bylo pět let, kdy v Říši byla nastoupena cesta k uskutečnění povinné pracovní služby též pro ženskou mládež. Dnes je tato pracovní služba již samozřejmostí. Všechny německé dívky navštěvují požehnanou školu pracovní služby, o které se kdysi známý švédský badatel Sven Hedin velmi pochvalně vyslovil. Výnos Vůdce o ženské pracovní službě byl datován dnem 26. září 1936 a pravilo se v něm: „Pracovní služba pro ženskou mládež, která prozatím záleží ještě ve vstupu dobrovolném, vyvíjí se plánovitě jako příprava k povinné pracovní službě.“

Vzorné výkony ženské pracovní služby došly v široké míře ocenění a obdivu také v cizině. V těchto pěti letech bylo vykonáno mocné dílo též německou ženskou mládeží a dívky pracovní služby nosí dnes s hrdostí a radostí čestný šat Říšské pracovní služby. Také německé dívky konaly svou povinnost v duchu, jemuž byl dán výraz slovy říšského pracovního vedoucího Hirla, který v září 1936 pravil: „Náš celý život má býti velkou pracovní službou pro Německo!“ (Ceps.)

Pracovní kalhoty pro ženy

Pracovní kalhoty pro zemědělské ženy — to není nic nového. V celých širých krajinách Velkoněmecka, na př. na starých hospodářstvích v Tyrolsku pracují selky na polích a při práci na dvoře v dlouhých kalhotách. Tyto horalky vědí už od generací, že kalhoty jsou při práci nejpraktičtějším oděvem. Proti této skutečnosti nemohou žádné námitky nic zmoci, jmenovitě dnes za válečných poměrů, kdy ženy musí vykonávat mnohé práce mužů v zemědělství po celé hodiny na polích, v chladnu, i za sněhu, deště a větru, při potazích u dobytka, ale i ve chlévě a pod. Zde všude je toto opatření i ochranou před úrazy a nehodami. Dlouhé kalhoty z pracího, hrubého plátna, vůbec z jakékoli vhodné látky prokazují dobré služby. Ze všech těchto důvodů a zkušeností dala vrchní mistrová dámského krejčovství, paní Anna Brückner v Mnichově (München) podnět k tomu, aby byly pořízeny praktické „pracovní kalhoty“, které by se hodily zvláště pro ženy na venkov a které by se mohly opatřovat na příslušný přídělový poukaz. Tyto kalhoty se šlemi jsou širokého střihu a proto jsou pohodlné a nijak nepřekážejí v práci. Nad nohou končí páskem na stažení, který dovoluje, aby kalhoty mohly býti poněkud vykasány.

Mohou se snad ozvati námitky: mladé, štíhlé dívky mohou nositi kalhoty, avšak co ženy starší, které v hospodářství třeba pracují již dvacet let a které v krajině kyčelní bývají obzvláště silné — nebyla by tato jejich vlastnost kalhotami ještě více nevítaně zdůrazněna? Každé venkovské ženě nepadnou takové pracovní kalhoty. Tomu se však dá čelit tím, když se přes kalhoty vezme kazajka, v létě halenková bluza, přesahující boky. První předsudky se však brzo překonají a mnohé takové čistě dojmové námitky časem zmizejí. Jestliže pak těhotná žena po dobu pokročilého těhotenství kalhoty nositi nebude, bude míti pro to každý pochopení. Pracovní kalhoty žen na venkově nikdy nemohou býti porovnávány s módními sportovními kalhotami měštek. Nemají s módou nic společného, neboť je nosí i ženy zaměstnané v továrnách, průvodkyně pouličních drah, jež zastupují mužské průvodčí, povolané do vojenské služby atd. Víme ze starých pramenů, že již germánská zemědělská žena nosila kalhoty při polních a domácnostních pracích. Proto by neměly býti zavrhovány kalhoty i žen všude tam, kde jejich nošení je rozumné, především při práci, dále také při tělesných cvičeních a při sportovních cestách; naopak, jejich zavádění by mělo býti podporováno. (Ceps.)

Závodní skupiny žen pomáhají

Členky závodních skupin žen mají na poli své činnosti velmi mnoho úkolů, při tom se však ujímají ještě dalších. V západoněmecké župě pomohly při velké akci k zotavování dětí tím, že spravovaly šaty dětí a ze starých věcí pořizovaly věci nové. Též staré prádlo se sbírá a zpracovává na prádélko kojenců, jež dostávají matky v závodech pro své maličké, a to pro prvních šest měsíců. Prádélko je pak znovu prohlédnuto, pospraveno a znovu dáno k používání.

Mnoho členek závodních skupin žen je činno v domácnostech, neboť výpomoc poskytovaná pro domácnost Německým ženským dílem a NSV, není dostačující. Členky těchto výborů jsou závodem též uvolňovány pro potřebnou náhlou pomoc, jako jsou porody, onemocnění matek a pod. Pravidelné domácí návštěvy u onemocnělých členek závodních družin a u žen narukovaných mužů rovněž náleží k dobrovolné činnosti žen závodních skupin. (Ceps.)

Praktická soudnička

Hlídal nás KAMENNÝ ANDĚLÍČEK

Petr Bohata neměl v životě mnoho štěstí. Oženil se příliš mlád se ženou, kterou lákal svět a dobrodružství. Po krátkém manželském soužití utekla Petrovi s obchodním cestujícím, který jí slíbil rušný život a slušné výdělky. Petr ji tehdy žaloval na rozvod manželství z její viny a skutečně také dosáhl rozsudku pro zmeškání, poněvadž se paní Bohatová k soudu nedostavila. Petr žádal potom i o rozluku, ale tentokrát byla paní Bohatová kdesi na cestách a nebylo jí možno návrh na přeměnu v rozluku doručiti. Pak se už o ni více nestaral a stal se zahořklým samotářem, kterému se kdekdo vyhýbal. I jeho nejlepší kamarádi říkali, že s ním není řeč a přestali jej zváti do svého kruhu. Proto se Petr Bohata po práci toulal sám opuštěnými místy a uličkami, s kloboukem hluboko do čela vraženým a pohledem zarytým do dláždění.

Teprve jarní slunko jej přinutilo, že se podíval vzhůru do oblak a když se zas jeho zrak vracel k zemi, setkal se s pohledem rozkošné dívčiny. S Petrem Bohatou stal se té chvíle zázrak. Slečna Liduška jej okouzlila svým sladkým zjevem a probudila jeho srdce k novému životu. Když

Kresba Mayerová

rozkvetly v pražských zahradách stromy, rozkvetla i vroucí láska obou mladých lidí. Chodili spolu cestami, kterými dříve chodil zasmušilý Petr. Nacházeli všude plno krás, ale nejšťastnější byli v terasovité zahradě, odkud byl tak pěkný pohled na Prahu. Sedávali na polorozpadlých schodech a Liduška si zamilovala i malého kamenného andílka, který se na oba milence tak důvěřivě usmíval. Někdy ozdobila sochu květinami, jindy zase zavázala šátečkem andílkovi oči, aby neviděl. Ztrávili tam v jeho společnosti mnoho nezapomenutelných chvil, takže jim oběma bylo skutečně teskno, když se pozdě na podzim s andělíčkem loučili. Liduška mu pěkně poděkovala za to, že je tak pěkně hlídal a na památku odnesla si několik posledních zkřehlých sedmikrás.

Petr i Liduška nepřestali toužit po důvěrné samotě a jednoho večera chtěli mít alespoň ilusi domácího krbu ve všedním hotelovém pokoji. Petr čekal již jenom na rozluku a nechal nyní pátrat po adrese paní Bohatové, poněvadž se chtěl s Liduškou oženit. Svatba bude co nevidět a proto se snad nic zlého nestane, když se v knize cizinců zapíší jako manželé. Liduška tomu nerozumí, poněvadž nikdy neměla co dělat s ohlašováním a úřady a Petr má s sebou všechny své doklady, ba dokonce i oddací list a proto se toho dne přihlásil jako pan Bohata s chotí. Petr se nenadál, že se příštího dne ubytuje v tomto hotelu i jeho rozvedená manželka, po jejíž pobytu tak usilovně pátral. A tak se stalo, že se paní Bohatová dozvěděla, že její Petr přenocoval s ní v hotelu, ačkoliv to pravda nebylo. Když jí pak byla doručena žádost o rozluku manželství, nechtěla Petrovi hladce dopřát svobody a učinila na něho i na Lidušku, jejíž adresu i jméno zjistila, trestní oznámení pro přestupek rušení manželské věrnosti.

Petr i Liduška zažili před soudem mnoho nepříjemných chvil. Paní Bohatová byla nemilosrdná a trvala na potrestání obou vinníků. Přes to však byli oba zproštěni z přestupku rušení manželské věrnosti, poněvadž paní Bohatová jest již rozvedenou manželkou a nežije v manželském společenství se svým manželem. Nemá proto práva domáhati se ochrany manželské věrnosti podle našeho trestního zákona. Protože však průběhem řízení vyšlo najevo, že se Petr i Liduška nesprávně přihlásili v hotelových záznamech, bylo s nimi zahájeno ještě trestní řízení pro přestupek falešného hlášení a tentokrát oba neušli nevlídnému osudu v podobě odsuzujícího rozsudku. Protože byli doposud zachovalí, byl jim trest stanoven podmínečně na jeden rok. Když pak šli od soudu, Liduška byla velmi smutná a vzpomínala na teplé letní dny, slunnou zahradu a usměvavého andělíčka, který je tak dlouho a tak dobře opatroval. *Dr. Božena Pátková.*

NOVÝ ROMÁN HVĚZDY

Po rozmarném a rozpustilém „Hotelu Modrá hvězda" vám dnes předkládáme román z úplně odlišného prostředí a úplně odlišné náplně. Nepravděpodobné ztřeštěniny, jimž se lze smát jen ve filmu budou vystřídány problémem pro každého z nás nejvážnějším: láskou a nevěrou, hříchem a pokáním. Děj našeho nového románu není rozsáhlý ani rozvětvený. Vešel by se do jedné věty: má zhřešivší žena nárok na odpuštění? A odpověď na tuto otázku, která pálí a trýzní oklamaného manžela, podává náš román v psychologickém rozboru niter obou manželů.

Je to román psychologický a zavede vás do zajímavého prostředí. Hrdinou je Karel Vajgant, rekvisitář Městského divadla a jeho žena Marta. A pak ještě jejich dvě děti a tato čtveřice je matčiným hříchem stržena do víru, z něhož, zdá se, není úniku. A přece se našlo řešení... Námět k tomuto románu, který uvidíte o vánocích jako film Lucernafilmu, je od Josefa Rovenského, zesnulého již vynikajícího českého herce a filmového režiséra.

Román vychází již v tomto čísle a jmenuje se

PRELUDIUM

Vznešená německá paní v obleku z druhé poloviny 15. století.

Lübecká patricijská žena v obleku z konce 15. stol.

Benátská šlechtična v obleku z první poloviny 15. století.

MÓDA VE STŘEDOVĚKU

Dnešní dámy by měly malou radost z toho, kdyby jim někdo předpisoval, jak se smějí oblékati. Ve středověku tomu bylo jinak. Národ byl rozdělen na stavy a podle toho se měli ženy i muži oblékati. Aby byla pravidla dodržována, o to se staraly úřady světské i duchovní. Rozdíl v oblékání nebyl snad v kroji samotném, nýbrž v látce a ozdobě šatu. Zemané měli býti jednodušeji oblečeni než stav panský; rovněž měšťané směli nositi chudší šat než zemané nebo rytíři. Obyčejný lid nepřipadal v úvahu, nebyl „stavem". Střih šatů byl stejný; rozdíl byl v tom, že rytíř zapínal svoji aksamitovou suknici zlatou sponou nebo stříbrným knoflíkem, kdežto měšťan zavazoval koženou nebo plátěnou suknici provázkem nebo kostěným knoflíkem. V mnohých dobách, na př. za krále Jiříka z Poděbrad bylo přesně a do detailů předepsáno, co kde ze stavů směl nositi. Přirozeně, že tyto „módní" předpisy nebyly dodržovány. S počátku jen ojediněle, ale postupem doby stalo se módou, aby nižší stav se oblékal stejně jako stav vyšší, ba dokonce snažil se jej v oděvu překonati. V roce 1586 dokonce český sněm ustanovil zvláštní komisaře, kteří měli dohlížeti, aby byl nošen oblek podle předpisu. Mnozí kazatelé a moralisté silně brojili proti nekázni v oblékání a zatracovali přílišný přepych.

Veleslavín píše: „Zbytečná pýcha, nádhera se v šatech rozpustla, že nevím, aby kdy od počátku světa tak vysoko vystoupiti mohla. Ještě za paměti lidské ten způsob zachovával se v oděvu, že lidé jedni od druhých rozeznáni býti mohli. Nejednou se přihází, že měštěnín nebo řemeslník více naložiti smí na šaty než pán, z čehož zášti mezi nimi povstává."

V roce 1615 povolali staroměštští páni Marjanu, manželku Jana Hendrycha z Frankenštejna, kteráž jako svodnice chovala lehké panny, na radní dům, aby se zodpovídala „proč šaty nádherné nosí, jako by stavu panského nebo rytířského byla". Načež paní Marjana odpověděla: „Když jiní podobných šatů nositi nebudou, také takových užívati nechci."

Husité i později humanisté se ostře stavěli proti přepychovému oblékání. Kazatelé a kněží s kazatelen kázali nemístný přepych. Uprostřed 16. stol. kázal kněz Bavorovský, „že pýcha matkou všech hříchů; nejen, že manželky pro pěkný šat okrádají své manžely, než i bryndání piva a vína a všecky podvody, falše mužské i ženské, dějí se pro nabytí peněz na hříšnou parádu."

Uprostřed 16. století však nastal pozvolný obrat. Rozhodly proň důvody národohospodářské: ze země bylo vyváženo příliš mnoho peněz za drahé látky, takže se jich pomalu nedostávalo.

Již citovaný Veleslavín nabádá k umírněnosti: „Nestane-li se časně přítrž, jest obávati se, že v malých létech peněz v Čechách míti nebudeme; snad nás potom nouze k sprostnosti staré přivede a cizí obchodníci, poznajíce, že nejsme při penězích, nepotáhnou sem se svými titěrkami a daremnicemi, kteréžto, ačkoli jsou na oko pěkné, však užitku žádného nenesou a naposledy mezi hadry ve smetech se octnou."

Dokonce i Šimon Lomnický z Budče, který vždy zpíval píseň toho, čí chleba jídal, napsal na začátku 17. stol. satyru:

„Již to vešlo v přísloví,
když se Čechové zvlašili,
peníze se jim splašily,
tak že jich dost málo máme,
za daremky je vydáváme,
za karzamin, aksamity,
stříbrohlavy, zlatohlavy,
z nichž bývá roucho blýskavý,
jiné materie drahy,
které se vezou do Prahy,
ty nás našich peněz zbaví,
z Čech se roztrousí všudy,
že nevíme z dluhů kudy,
nebo někdy, třebas v roce,
jen z toho bude vonuce."

Čeští stavové, aby zabránili vývozu peněz a nádheře oblékání, uvalili na drahé látky a ozdoby vysokou daň, ale ani to nepomohlo. V roce 1615 vydali dokonce zákaz prodeje.

Zákaz sněmu zněl: „Jakož všeliká zbytečnost v šatstvu v království tomto, od zlatohlavů, stříbrohlavů, aksamitů, karmazinů, krumplování hedvábím a šnulcem nastala, za kteréžto věci nemalé, ale znamenitá suma se vydává a ven z království se vynáší, na tom sme se všickni tři stavové snesli: aby žádný kupec, Šot nebo žid, žádných zlatohlavů, stříbrohlavů, zlatých tkanic, pasomanů, aksamitů barevných, karmazinů, krumplování hned po sv. Jiří, nejprve příštím v království tomto zjevně ani tajně neprodával."

Touha, krásně se oblékati, i vzdor zákazu prodeje, pronikala i mezi lid a nikdo nebral ohledu na vysokou cenu; každý si raději odepřel jídla nebo jiné radosti, jen když se mohl nádherně obléknouti! Pražské měšťanstvo o tom vypravuje: „Znala jsem paní Annu, chodívala v pěkné aksamitové karkuli a v pěkných šatech a jídala s mužem chleba, sýř, přes celý týden sem neviděla, aby co jiného jedli, než chléb a sýr."

Nádherymilovnost se však v našich krajích nerozmohla tou měrou, jako jinde, zejména na západě. Psalo se na př. o Švýcarech, kteří po válce burgundské tak zbohatli a zpychli, že si rozřezávali botky u prstů, aby bylo vidět, že i na prstech na nohou nosí zlaté — prsteny!! *Kafr.*

Dáma ze společnosti v obleku z roku 1601.

Francouzská dáma v obleku z 15. století.

Burgundská žena v obleku z r. 1490.

Foto archiv Hvězdy

MARIE BLAŽKOVÁ

Tvář ve stínu

román

5. pokračování.

„Nic se neděje, Kamilenko," ubezpečil ji Klega, zatím co drtil svou siláckou dlaní něžnou ruku ženinu a díval se starostlivě do tvářičky dítěte, které leželo vedle na posteli a důležitě spalo, až se potilo droboučkými krůpějemi potu na nosíčku a čele.

„Jak je možné něco tak rozkošně malinkého a krásného?" přemítal nahlas zaníceně a zapomněl na Kamiliny starosti. Musel přece nutně vědět, jestli děťátko v noci spalo, kolik vypilo a přijal s radostným uspokojením ženinu zvěst, že zítra v poledne smí prvně vstát, aby se pomalu připravovala na odchod z nemocnice.

Kamila je neklidně poslouchala.

Ve čtvrtek večer šel telegram, to znamená, že tam nutně včera ráno byl a žádná odezva nepřišla. Aspoň lístek — ale nic. Ani on sám. Od prvních hodin očekávání sebou Kamila vždycky radostně trhla, když uslyšela hrknutí elektrických hodin, které se tolik podobalo otevření dveří. Vždycky nadarmo. A i když se ty dveře skutečně otevřely, byl to vždycky někdo jiný: lékaři, sestry, Klega, služky s jídlem nebo pro prázdné příbory. Nikdy ten, koho čekala.

Takovou radost měla Kamila z dcerky, která spinkala vedle lůžka v mrňavém košíčku — tak ráda by se už také pochlubila někomu svému!

Co řekne Pepa?

Tady právě bylo ohnisko všech jejích temných obav a úzkostí.

Pepa chtěl syna, chtěl hocha — chtěl malého Josefa Hrabu, dědice firmy a majetku.

Ale bylo přece nemožné, aby právě tak neměl rád toto stvořeníčko, které přece za nic nemůže!

Pátrala úzkostně v tváři dítěte, je-li na otce aspoň podobno. aby ho trochu odškodnilo v zklamaném očekávání hocha.

Bylo podobno.

Pokud se v tvářičce tak malé dalo určit, bylo rozhodně víc Hrabovo než Kamilino.

Pravda — nebylo tak krásně bělounké a růžové jako dítě Klegovo. Bylo nažloutlé, mělo tvářičku svraštělou proti hladké, napiaté kůžičce tváře Klegovy dcerky. Ale to se dalo lehce vysvětlit tím, že bylo o několik dní mladší a jistě všecko dohoní. Bylo také slabší, vážilo o půl kila míň a bylo neklidnější. Spalo jenom první noc. Druhou skoro celou provrnělo slabounkým pláčem, až je sestra k ránu vynesla jinam, aby obě ženy mohly klidně spát.

Stejně Kamila však nespala. V tichu pokoje, rušeném jenom klidným oddechováním paní Klegové, se na ni hrnuly všecky pochyby a starosti, proč se Pepa neozval, proč nepřijel. Trápila se, proč pláče dítě a chvěla se úzkostí, aby jí nezemřelo, když je tak slabounké a křehké. Teprve když zase vedle ní spalo, s těmi směšně zaťatými pěstmi pod bradičkou, byla klidnější.

Ani odpolední pošta nic nepřinesla, nikdo nepřijel. Zato prožila Kamila nejčistší radost ženy, když dítě přiložili prvně k prsu a ono krásně vzalo, ssálo dychtivě a pravidelně. Kamila slzela nad jeho hlavičkou, vinula je k sobě a zapomínala i na Pepovo mlčení, jak se topila v sladkém štěstí.

Zase jí je na noc odnesli, prý aby sama spala. Ale sotva bylo pryč, padala na Kamilu znova tíha obavy, kterou vzbudilo Pepovo mlčení. Snad se mu přece něco stalo? Mučila se až do rána, kdy jí dítě přinesli pít, hladové, s rozšklebenou tvářičkou, která sebou v intervalech poškubávala jako po prudkém pláči.

„Plakalo?" ptala se Kamila s úzkostí. „Není nemocné?"

„Proč by bylo?" uhnula sestřička přímé odpovědi a Kamila se uklidnila, když dítě zase dychtivě a hladově ssálo.

Tři předepsané hodiny se střídaly, nedělní dopoledne stoupalo k poledni a Pepa nešel. Teprve k samému poledni, zrovna když dítě odnášeli od kojení, se otevřely dveře a Hraba přišel.

Všecka tíže s Kamily padala, byla by vzlykla štěstím, když poznala známou tvář a šedivé šaty.

„Počkejte, sestřičko —" zaprosila vytrženě, „podívej se, Pepo — honem se podívej na naše děvčátko!" Byla by nejraději slezla s lůžka, aby to byla sama, kdo ukáže otci dcerku. Ale nešlo to. Podepřela se proto aspoň na loktech, jak mohla a dívala se lačně do tváře mužovy, jak se v ní asi odrazí první pohled na vlastní děcko.

Bylo by jí lépe, kdyby to nebývala viděla.

Hraba se sklonil nad dítě, nehnul ani brvou, ani se neusmál — nic. Vypadal chladně a lhostejně, až se Kamile sevřelo srdce, kterým se rozlezl ošklivý chlad. Pozoroval své děcko, svou krev, zrovna tak obchodnicky střízlivě, jako když mu obchodní cestující rozložili po pultu zboží a on odhadoval: vzít — nevzít?

Snad to trvalo celou věčnost, co se ani nehnul, aspoň to tak Kamile připadalo.

Konečně se pohnul, vztáhl ruku a udělal dítěti nad čelem křížek, pak se sklonil a políbil je na čelo — suše, bez vřelosti.

A nic.

Popošel několik kroků ke Kamilinu lůžku, sehnul se a stejně suše, bez vřelosti ji políbil na ústa.

„Tak už je dobře?" zeptal se neúčastně, vzpřímil se a rozhlédl, kam by asi položil klobouk a přes ruku přehozený nepromokavý plášť. Rozjasnil trochu tvář, když při tom uviděl na sebe upřené oči paní Klegové a zdvořile se jí uklonil. Pozdravil na dálku i Klegu, který mu stísněně zakýval. Potom si obřadně pověsil klobouk a plášť do otevřené skříně a usedl na Kamilino lůžko.

Čekala, že aspoň teď něco řekne, něco radostného a potěšujícího, nač čekala jako na spásu. Hleděl však někam do neurčita, bez úsměvu. Kamila naň marně upínala oči. Teprve když jeho mlčení začínalo být trapné už vzhledem k dvěma cizím lidem v pokoji, musela začít Kamila. Místo aby se ptal on, ptala se sama, na domov, na obchod a Hraba skoro jednoslabičně odpovídal. Když došla na Verunku, řekl suše: „Ten křížek maličké poslala ona — to víš, takoví staří lidé si potrpí na pověry." Nato vstal, obrátil se ke Klegovým a popošel k nim, aby Klegovi tlumočil jakýsi vzkaz ze školy a gratulaci jeho domácích k dcerušce.

„Děkuji," kývl Klega vesele. „Možná, že budou méně nadšeni, až jim to začne řvát nad hlavou. Ale jen když to šťastně dopadlo. O vaši paní jsem však měl pořádný strach, pane Hrabo — málem to mohlo dopadnout špatně."

„Tak —" řekl se zájmem, který vypadal jako nucený, Hraba. „Jak to?"

„To by vám lépe řekl pan primář, než já. Ale bylo to dlouhé. Přesto byla Kamilenka statečný chlapík —" usmál se na Kamilu povzbudivě, protože viděl, jak se jí hrnou do očí slzy. Jak by ne — Kamile bylo hrozně. Už věděla, že se její temné tušení potvrdilo, Pepa se zlobí, že to není hoch. Myslel na to, přál si toho, je to první věc, v které mu osud zavzdoroval, která se nedala vypočítat a zaplatit. Ani ten křížeček, to jediné něžné uvítání, které dítěti dal, nebylo z něho, byl to jenom uložený a vyřízený vzkaz. Tolik bolestí, i ten Klega tady potvrdil, že snad byl jenom krok k tomu, aby už nevstala vůbec, a ani jediné slůvko uznání za to, ani praobyčejné: děkuji!

Poslouchala, polykajíc horké slzy pokoření, jak se Pepa s Klegovými baví, jak obratně převedl hovor na jiné pole, než byla Kamila s dítětem a nemohla polknout ani sousto, když za chvíli přinesli oběd.

Hraba přešel k ní na ten čas a mlčel, zatím co ona se trudila nad mléčným jídlem a násilně je polykala, aby měla mléko, jak na ni zavolala paní Klegová.

Po obědě Hraba na chvíli vyšel, protože paní Klegová po prvé vstala a teprve když manželé vyšli na chodbu, vrátil se.

Byli v pokoji sami.

Marně hledala Kamila Hrabův pohled, vytrvale se jí vyhýbal. Viselo mezi nimi dusné napětí a zase to byla Kamila, která vztáhla ruku a zaprosila: „Ty nemáš radost, Pepo?"

Teprve teď se na ni Hraba bez úsměvu zahleděl: „Zatím ne."

„Chtěl jsi hocha —" zašeptala Kamila přemoženě. „Ale za to přece nemohu ani já ani ono."

Hraba nic neříkal.

Sedl si na lůžko a mlčel, aby tak Kamile vlastně dosvědčoval, že přijel jenom ze sluš-

nosti, aby se neřeklo, že nepřijel vůbec a aby tím neutrpěla jeho pověst. Kdyby nebylo strachu z veřejného mínění, snad by nepřijel vůbec. Kamila měla pocit propadání se do strašné propasti cizoty — jako by si náhle uvědomila, že spojila svůj život s naprosto cizím, neznámým člověkem a je teď docela v jeho rukách, i když on se jí objevuje v jiném, nepříznivém světle. Náhle ji prudce ovládl pocit, který tu byl už při jejich prvním setkání: vrátit se, utéci zpět, domů. Ale nebylo přece žádného zpět, domov byl zrušen, bydleli tam cizí lidé — a drželo je přece pohromadě kromě přísahy i to maličké děcko, které za nic nemůže.

Svírala násilím rty, aby nevybuchla v pláč a zavřela oči, aby se nemusila dívat na tu chladnou tvář a do očí, které vypadaly, jako by byly podvedeny a na podvod teď přišly. Tak spolu poseděli trapné minuty, než se Klegovi vrátili, ona trochu pobledlá první námahou, ale s jasnýma, šťastnýma očima.

S nimi Hraba mluvil, tak lehce, jako by se byli mezitím, co byli pryč, s Kamilou krásně dohovořili.

Brzy nato však vstal s poznámkou, že musí být večer doma, že se tedy ještě staví u primáře a když je tady, že si něco i v městě nutného vyřídí.

Kamila ho nezdržovala a Klegovi byli z jeho chování leda stísněni.

Políbil proto Kamilu zase bez vřelosti na čelo, poznamenal, že přijede, jakmile bude moci a obrátil se k odchodu. Potom, jako by si vzpomněl, řekl, že o jménu dítěte rozhodne sám a křtiny že budou až doma. Uklonil se hluboce paní Klegové, Klegovi pokynul a potřásl ještě rukou, kterou mu Kamila pozvedla v posledním vzepětí naděje, že aspoň ten rozchod bude vřelejší.

— Ne.

Odešel.

Když zavřel dveře, bylo v nemocničním pokoji naprosté ticho. Minutu za minutou jenom hrkly elektrické hodiny, jako by někdo otvíral dveře — marně ještě několikrát otevřela Kamila oči, že se snad Hraba vrátil, že to byl jenom hloupý sen a teď že bude všecko jiné.

Ne.

Paní Klegová v tom tichu usnula, unavena prvními kroky po dlouhé nemocniční chodbě.

Klega svíral opatrně její drobnou ručku a teprve když poznal, že paní spí, povolil sevření a položil něžně ruku na pokrývku.

Ani se nehnula, odsedl tedy dál, aby ji ani dechem nerušil a zahleděl se na vedlejší lůžko, kde ležela hlava jiné mladé ženy. Také vypadala jako spící, ale podle úmyslně odvrácené tváře a ramen, které se chvílemi lehce zachvěly, viděl, že pláče.

Klega tiše uvažoval.

Jak byl celý ten výstup trapný a zbytečný — dalo se jím dodatečně něco změnit na rozhodnutí přírody? Tak se tedy vítají na svět ženy, udržovatelky pokolení? Bůhví, jak Klegovi bylo jedno, co přijde, jenom když je Vlasta v pořádku a dítě zdravé. U nich doma bylo hochů plno, až jim to ani nebylo vhod. Snad se takové pečlivé určování: musí to být hoch — děje až teď, kdy se rodiče sobecky spokojují jedním děckem. Když bylo dřív dětí pět i deset, bylo samozřejmé, že se to střídalo a tak se snad tolik manželé předem nestarali, co to bude, ale jaké to bude. Kdyby se ta výsostná výhrada ženství, rodit děti, mohla přenést na muže — nepostarali by se mužové jako Hraba především o to, aby ženy, jako nežádoucí, vůbec vyhynuly? V jakém strašném stavu sem Kamilu přivezli — ani sobě nebyla podobná — a za to ani slůvko uznání, ani úsměv vděku. Jak je možno, že přes veškeru vyspělost a civilisaci považuje se narození prvního děvčátka za smůlu, druhého za neštěstí a třetího dokonce za pohromu? Jak je to kruté a nespravedlivé! Až se vrátí ta zbědovaná Kamila domů, uzdraví se a počne druhé dítě, nebude celá ta doba nepřetržitým strachem, aby se domnělá katastrofa neopakovala a nepřišlo druhé děvčátko? A mohlo by přijít, protože není svobodné volby pohlaví dítěte. Nepomohou přání, peníze, rozkazy, člověk se musí trpně, volky nevolky, podvolit osudu.

Snad je to tak dobře, třeba by už v příští generaci lidstvo vymřelo, kdyby se rodilo tolik hochů, kolik si jich mužové jako Hraba přejí.

Kamila stále tiše plakala a Klegovi se chvělo srdce soucitem.

Byla tak sama — bez rodičů, bez sourozenců — kdo jí v takové chvíli měl být nejblíž, ne-li muž?

Nikdy se Klega nevyznal v ženách tak, aby si je dovedl naklonit, aby jim vyšel vstříc, aby je dovedl potěšit, proto u nich také nikdy nevítězil. I teď marně přemýšlel, co by Kamile řekl hezkého nebo co by udělal, aby ji potěšil. Nevěděl. Jediné, co ho vytrvale napadalo, bylo: „Proč sis ho, Kamilenko, vzala, když je takový? To víš, že kdybych si to s ním mohl vyřídit jako chlap s chlapem, taky bych to udělal, ale jak bych já mohl?“ Ne — to Kamile nemohl říct, to nešlo.

Pomyslel si proto jenom těžce, že se to snad spraví časem, až se Kamila vrátí domů a Hrabu jeho vzdor přejde. Ale byl jist, že ta mladá, odvrácená tvář na podušce a chvějící se ramena jsou dojem tak silný, že navždycky zastře představu odpoledne, kdy sem jeli a kdy tytéž, nyní plačící oči, tiše zářily při tvrzení: „Možná, že mně nebudeš věřit, Metode, ale já jsem opravdu šťastná.“

Ba ne, Kamilenko — rozhodl Klega jednou pro vždycky, pln soucitu s hezkou ženou, pro kterou kdysi dočasně sám ztratil srdce. To štěstí mně teď už nenamluvíš!

7.

Křtiny se odbyly tak tiše, že to ani nikdo nevěděl, hned první neděli po Kamilině návratu domů.

Děvčátko dostalo jméno Helena po Hrabově matce. Bylo to Hrabovo přání a Kamila neprotestovala, jednak se jí jméno líbilo, ale i kdyby se nelíbilo, věděla, že by přání ani protesty tady nic nepomohly.

Byla ještě slabá; když chodila bytem, mívala lehké závratě, ale byla šťastna, že je doma, že už má svoje vytoužené děcko a ráda, přímo s rozkoší se podrobovala novému pořádku v domácnosti, kdy dítě začalo být všude první. Verunka je křížkem na čele vítala, sama vynesla ze sklepa starou vaničku, ve které se koupával dívenčin táta ještě jako kluk, převzala ochotně všecku tu špínu, kterou znamená praní a vyvařování plíneček a kde mohla, dítě nosila, až jí v tom Kamila bránila. „Počkejte, Verunko, naučí se nosit a nebude chtít ležet —“ říkala jí se smíchem, „ani běhat nám potom nebude chtít —“

Ale Verunce to bylo jedno. Dokončila úklid po obědě a už dítě nosila, zpívala mu třaslavým hlasem písničky a Kamila se vždycky tiše, šťastně smála, když slyšela: „Jenom se dívej modrýma očičkama na svět — jenom se dívej kolem sebe! Všecko, nač se podíváš, je hezké a bude tvoje!“

A tak by to bývalo bylo všecko krásné, kdyby se nebyl silně změnil Hraba.

Někdy, když dítě spalo a Kamila odešla za jinou prací, stalo se často, že při návratu Hrabu nad dítětem zastihla. Skláněl se nad ním a pozoroval je, bez veliké něhy, ale přece smířlivěji, než tehdy v nemocnici. Ke Kamile, k Verunce i k děvčeti v krámě se však stal náhle tvrdší a pánovitější. Zejména ke Kamile pozbyl jeho vztah něhy a dřívější pozornosti, jako by pozbyl důvod, proč by měl brát na někoho ohledy. „Kdyby to byl býval hoch —“ říkala si Kamila těžce, když to pozorovala, „byl by zůstal stejný, ale takto jsem ho zklamala a on toho nezapomene.“

Byla proto přešťastna, když se náhle v obchodě objevil překrásný smetanový kočárek — doufala, že se stal zázrak a že Hraba přilne k děvčátku tak, jak by byl přilnul k očekávanému dědici. Ještě než Kamila přišla dolů, kam ji zavolal, byl kočárek vyzdoben nejkrásnějšími věcmi z obchodu. Ale když jí Hraba poručil obléci si nejlepší vycházkové šaty a jet s dítětem na náměstí na projížďku, pochopila, že to nebyl ani něžný otcovský cit, ale touha ukázat se, vytáhnout trošku nad ty druhé a také šikovná reklama vlastnímu závodu. Zabolelo ji to, ale mlčela. Všecko má světla a stíny — říkala si rozechvěle v duchu — a to světlo tu přece také je — mám, co jsem chtěla, mám děcko a pojedu za tím kočárkem, jak jsem to vždycky druhým záviděla. Snad se Pepa časem poddá!

Venku svítilo slunce, byl nádherný den, ještě letně žhavý, ale s první tuchou podzimního chladu ve stínu.

Kamila vezla kočárek — šla krokem ještě trochu vratkým, ale nabírala plnými plicemi vzduch a plnou tváří slunce. Bylo dopoledne, na náměstíčku živo, lidé se u kočárku zastavovali, dělali maličké křížky na čelo a říkali: „Požehnej Pánbu, to je to hezké!“

Tak, zrovna tak jsem si to představovala — říkala si v duchu Kamila a přivírala oči před záplavou slunce, které jí žhnulo do tváře.

Maličká Helenka spala, ani se nehnula, tak ji asi první procházka na vzduchu chutnala.

Pomalu už Kamilu bolely nohy a ochotná Pavla vyběhla z krámu, že ji vystřídá. Kamila nechtěla. Připadalo jí, jako by ji někdo okrádal, jako by se chlubil cizím peřím, kdyby za ni vozil tu živou hromádečku masa a kostí. A tak jenom pevně svírala rukověť kočárku, opírala se o ni a chodila, jenom zářic, sem a tam, až se děťátko probudilo a naříkavým kňouráním prozradilo, že je mokré a má hlad.

Denně teď tak Kamila vycházela. Poznala zvláštní sbližovací sílu kočárků. Nikdy se nedostala s cizími lidmi tak snadno do řeči, jako teď s maminkami, které tu také vozily děti. Dozvídala se a povídala sama důležitá sdělení, kolik děťátko váží a kolik zase přibylo, kolik vypije a kolikrát denně, že má lepší zkušenost

CO OBLÉKÁ STARŠÍ DÁMA

Č. 1924. Jednoduchý, krejčovsky vypracovaný kostym s našitými kapsami. Zapíná se na tři knoflíky. Spotřeba: 3·5 m látky 140 cm široké. Střih vel. III. a IV. je za K 8.

Č. 1925. Plášť, v pase přiléhavý, s jednořadovým zapínáním a nízkou kožišinou na límci. Spotřeba: 3 m látky 140 cm široké. Střih vel. III. a IV. je za K 8.

Č. 1926. Jednoduché dvoudílné šaty z tmavší vlněné látky, zdobené sámkováním. Spotřeba: 3 m látky 140 cm široké. Střih vel. III. a IV. je za K 7.

Č. 1927. Tyto šaty mohou být z hedvábné i z vlněné látky. Límec se zapíná vysoko ke krku ozdobným klipsem. Stejný klips je i v pase. Spotřeba: 5 m látky 70 cm široké. Střih vel. III. a IV. je za K 7

Č. 1928. Hedvábné šaty do společnosti, zdobené sámkováním a úzkým plisovaným volánkem. Spotřeba: 5 m látky 70 cm široké. Střih vel. III. a IV. jeza K 7.

Melantrich, Praha

Kreslila Růžková

s heřmánkem než s ruským čajem proti dětské žízni a samé takové věci. Sblížila se v těch několika dnech s ženským obyvatelstvem města víc a blíž než dříve za celé měsíce. Vracela se domů vždycky usměvavá a zářící a odzbrojovala tím Hrabův chlad a lhostejnost, doufajíc, že se jednou ztratí docela.

Jenom noci byly zlé.

Hraba byl nervosní, nesnášel neklidné noci s dětským pláčem a klidná nebyla od Kamilina příchodu ani jedna.

Bylo to zvláštní. Kamila se až zarážela, když jí maminky dětí jen o málo starších říkaly: mně to spí celou noc, vzbudí se jenom k pití, dostane plínku a hned při tom pití zas usne.

To maličká Hela nedovedla.

Byla třeba klidná celý den, spala, mžourala modrýma očima anebo se protahovala rozbalená na stole.

Ale v noci bylo vždycky zle.

Spala hodinu a s úpěnlivým nářkem se vzbudila, plakala hodinu, dvě, tři — marně ji Kamila tišila, hýčkala, dávala pít, vařila čaj. Zavírala okna, kterými sem táhl noční chlad a houpala dítě na kolenou. Hraba na vedlejší posteli se zlobil, sliboval, že dítě zavře do kuchyně a nechá je vykřičet, až usne samo a to by se podíval, jestli bude spat nebo ne!

Ze strachu, že by to udělal, slezla raději Kamila s lůžka, vzala si teplý župan a dítě nosila, chodila houpavou chůzí a i dítětem houpala, až ji ruce bolely, často marně. Teprve když se křikem docela vysílilo, schýlilo dítě hlavičku na stranu a náhle usnulo, sotva je však Kamila chtěla položit, vzbudilo se a začlo s novým pláčem. Ze strachu, že se probudí, nekladla je už Kamila ani na lůžko, nechávala si je v náručí a tak si sedala do lůžka, jenom prochladlé nohy přikryla a usínala v sedě, často se i v tom dřímání přistihla při tom, že pohoupává tělem, aby dítě spalo. A přijala s velikou úlevou, když ráno zaharašil klíč v domovních dveřích, přišla Verunka a dítě jí vzala, aby si Kamila v klidu odespala aspoň poslední verš a trochu si odpočinula.

Aby jí trochu ulevil, koupil Hraba pojízdný košíček na kolečkách, který zůstával trvale nahoře v ložnici, zatím co kočárek byl pouze k projížďkám dole v průjezdě. A zase to chvíli trvalo, než dítě na jiný pohyb zvyklo. Jedné noci se Hraba rozzlobil, vzal si polštář a pokrývku a odešel do pokojíčku ke kuchyni. A tam už zůstal nadobro.

Kamila se nezlobila. Nemusela aspoň tak úzkostlivě konejšit každé hlasitější zaplakání, nemusela se bát, že vzbudí Hrabovu nelibost a hněv. Sama si pomalu tak zvykala na své ponocování, že ji i původní ospalost přecházela, budila se lehce každým pohybem děcka a tak lehce i usínala. Když dlouho nosila dítě po pokoji nebo je vozila v košíčku, říkala mu žertem: „Mne by ani nemusel houpat, Helo — a spala bych, jak bych spala!“

Trvalo to tak skoro dva měsíce.

Vrátil se už dávno Kamilin lékař, doktor Čermák. Také se jednou zastavil u kočárku, když za ním Kamilu viděl. Podíval se na děcko, vyptal se, jak přišlo na svět a pochválil, jak hezky vypadá. Kamile bylo lehčeji, že je tady a ochotný kdykoliv přijít, kdyby ho potřebovala.

Sama nevěděla, že to bude brzy.

To bylo už září.

Začala škola a Kamila při ranním ustýlání vždycky viděla dlouhými kroky běžet přes náměstí Klegu — toho něžného manžela a ideálního tátu, který by byl na rozdíl od Hraby za své děťátko dýchal. Sám s ním jezdil kočárkem, když paní vařila a doma jí všecko snesl, uhlí, dřevo ze sklepa, nic se nestyděl běžet ráno pro mléko a pro rohlíky — lidé si to také nijak špatně nevykládali, naopak, matky dospělejších dcer říkaly: „Kdyby se ti, děvče, podařilo, dostat takového manžela.“ Těžko bylo uhodnout, koho má Klega raději, jestli paní nebo děcko. Obě se za ním dívaly z okna, když tak běžel, ještě na protější straně náměstí u školy se obrátil a zamával jim vesele rukou, pak se teprve ztratil za povinností.

Kamila vždycky trochu vzdychla — byla by si také přála větší srdečnosti svého vztahu k mužovi, ale už věděla, že povaha se nezmění a nic by nebylo naivnějšího než se o to pokoušet. Raději se přizpůsobit — k tomu jí nechybělo poctivé vůle.

Seděla jednou v sobotu odpoledne u okna ložnice a zase se tak za Klegou dívala, když běžel k odpolednímu vyučování.

Děťátko klidně spalo v košíčku, kterým Kamila lehce houpala. Venku pršelo, nedalo se jít ven; z kuchyně, jejíž teplo by se už v takovém chladnavém dni bylo docela dobře sneslo, je vyhnala Verunka, která dělala sobotní úklid a až sem bylo slyšet její drhnutí a cákání vodou. Náměstí vypadalo také, jako by prodělávalo sobotní úklid, proudy vody se po něm lily a spláchly všecek život. I děti, které na druhé straně náměstí vystrčily v školní přestávce zvědavé nosíky z chodby, raději je zase stáhly dovnitř. Nikde nikoho — vytrvalé šňůrky spojených dešťových kapek dopadaly na kamennou sochu Marie sedmibolestné, tekly dolů na záhonky podzimně nažloutlého trávníku a na opadávající rudé květy.

„Po těch deštích přijde podzim —“ myslela si Kamila a bylo jí dobře, že má klidný, i když ne vřelý domov s živou náplní, po které toužila. Kdyby toho dítěte nebylo, bylo by mně asi smutno — podívala se s něhou do košíčku a bolestným leknutím ji píchlo u srdce.

Děcko nespalo, jak se domnívala.

Leželo nehybně, ale s otevřenýma očima, mělo zvláštní ztrnulý pohled a obličejík smrtelně bledý. Náhle se barva tvářičky změnila v rudost až namodralou, oční víčka se zavřela, široce otevřela a zase zavřela a kolem úst se objevilo zvláštní škubnutí, jednou — dvakrát —

Kamila se zděšeně vzchopila.

To ještě nikdy nebylo — co je to?

Strašným úlekem se jí roztřásly ruce, přesto rychle rozvinula peřinku a obnažila tělíčko.

Teď viděla, jak je hlavička dítěte proti tělu nepřirozeně ohnuta vzad, paže i nožky leží ztuhle, malé ručky jsou zaťaty v pěst. Náhle se drobné svaly nožek prudce zachvěly, a zase znovu — vždyť to vypadá jako umírání, cítila Kamila až u srdce vlnu studené hrůzy.

Hodila na děcko peřinku a vyklopýtala do kuchyně. Verunka zrovna dotírala poslední kousek podlahy a vztyčila se při Kamilině objevení.

„Ježíšmarjá, milostpaní — co je?“

„Utíkejte, Verunko, dolů pro pána — ať přijde hned nahoru! A Pavla ať letí pro doktora Čermáka — ale rychle — s Heluškou se děje něco strašného!“

„Už běžím —“ zvedala se vyjevená služka u dveří.

Kamila ji už ani neviděla.

Běžela zpátky a odhrnula peřinku. Stále ještě trvalo prudké, opakující se chvění svalů na ztuhlých nožkách. Jestli mně zemře — zalomila Kamila zoufale rukama — vždyť si není podobno!

Pokračování příště.

VLASTA MATULOVÁ a ZITA KABÁTOVÁ v novém českém filmu PANTÁTA BEZOUŠEK, který natočila společnost Nationalfilm dle známého Raisova románu.

Foto Nationalfilm

VĚRA LORENCOVÁ:

Touha

ROMÁN ČISTÉ LÁSKY

7. pokračování.

„Myslím, že příliš milujete," řekla měkce a pohladila jeho ruku. „Co píše Staša? Já jsem dostala jen dva blažené lístky a usuzuji z toho, že se jí daří výborně a že jí nic nechybí. Ani neměla kdy se se mnou rozloučit. Jak to, že se rozhodla tak náhle?"

„Nebylo to tak náhle. Chtěla už před časem, abychom spolu někam odjeli. Ale u mne to trvá vždycky týdny, než se mohu uvolnit a poslal jsem ji tedy napřed. Píše mi často. Je zdráva, nic jí nechybí a také se jí trochu stýská. Ale ne tak jako mně. Staša je mladá a svět má pro ni ještě tolik půvabů — kdežto pro mne je jen ona. Víte, Aleno, teď když jsem tu sám, přemýšlím někdy o tom — kdybych ji ztratil, nemohl bych dále žít. Ona je částí mého života, je mi nepostradatelnou. Kdyby měla někdy odejít —"

„Příteli!" zasmála se Alena. „Jaké to máte myšlenky? Jak by mohla odejít? Kam a proč?"

„Kam a proč!" opakoval s tím poloprovinilým, polohořkým úsměvem. „Což já vím. Připadá mi to stále tak neskutečné, jako by to nemohlo vytrvat, zvláště teď, když jsem tu sám. Někdy mne přepadá úzkost, že se již z této cesty nevrátí — že jsem ji neměl pouštět —"

„Richarde! Mně jste doporučoval odpočinek a sám ho potřebujete nejvíce. Máte předrážděné nervy. Nechte už konečně té své tyranské práce. Sbalte své kufry a odjeďte ještě dnes!"

Zasmál se této lákavé představě a jeho oči byly zase jasné za silným sklem brýlí. „Udělám to tak nějak, Aleno. Bůhví, že ano. A teď mi povězte něco o sobě. Slyšel jsem takové klepy —"

„O mně?" Alena se usmívala, ale tváře jí zrůžověly.

„O vás a o hraběti di Lazzara. Je to hezký chlapík a neobyčejně sympatický. Já bych byl poslední, který bych vás toho varoval."

„To jsou pouhé klepy. Já a Micaelo jsme dobrými přáteli, nic víc."

„Věřím vám — ale přátelství mezi dvěma mladými lidmi různého pohlaví nemívá dlouhého trvání. A vy jste byla již dost dlouho sama, Alenko."

Povstala, ukončujíc rozmluvu a podala mu ruku na rozloučenou. „Sbohem, Richarde a doufám, až se budu příště po vás ptát, řeknou mi, že jste hanebně opustil svou práci a uprchl."

Když se vracela domů, myslila na jeho poslední slova a třebaže si jindy pramálo všímala lidských řečí, tentokrát ji to pošetile těšilo.

Ačkoli na tom nebylo ani zbla pravdy a její styky s Micaelem se omezovaly na čisté kamarádství, příjemně ji to vzrušovalo.

Měli na dnes večer smluvenu schůzku v restauraci, kde chtěli povečeřet a později zajít do divadla. Alena se oblékla jako vždy v poslední době s úzkostlivou promyšleností. Věděla, že Micaelo má rád dobře oblečené ženy a že si mlčky povšimne každé podrobnosti.

Když přišla, Micaelo na ni již čekal. Byl toho večera neobvykle hovorný a veselý.

Po divadle zašli do dancingu a Micaelo k Alenině úžasu objednal šampaňské.

„Aleno, chci vám poděkovat za tyto dva týdny. Nevím, jak bych je byl přečkal bez vás. Odjíždím zítra — a nikdy nezapomenu na vaši laskavost."

Doufala, že tlumené světlo zakryje její bledost. Pohrávala si chvíli se svou sklenkou, než konečně promluvila. „Vy zítra odjíždíte? Domů?"

„Domů — také," usmál se. „Ale především tam jedu pro své štěstí. Věřte mi, nevím, co bych si byl počal ty dva týdny nebýt vašeho přátelství. Byl jsem vázán smlouvou a musel jsem tu zůstat, hrozně nerad ruším smlouvy jako hysterické primadony, ale tentokrát bych to byl skoro učinil. Dnes jsem konečně volný, odjíždím zítra, lépe řečeno ještě dnes v noci."

Stále si ještě pohrávala se svou sklenkou, o kterou se lámaly světelné paprsky v pestrobarevné hře. „Za svým štěstím," řekla po chvíli. „To ovšem znamená ženu?"

Přikývl a zvážněl a jeho ústa se napjala podivným, dychtivým výrazem. „Ano. Jedinou ženu pro mne. Miluji ji tolik let a teď se mi zdá, že nesnesu čekání dvou dnů."

„Je to — záviděníhodná žena, řekne-li o ní něco takového Micaelo di Lazzara," Alenin hlas byl pouhý šepot. „Je to Italka?"

Micaelovy oči se k ní obrátily trochu užasle. „Ale — což vy jste to opravdu neuhodla? Domníval jsem se — byl jsem si jist, že to víte! Miluji Stašu — a jsem ochoten uvést do pohybu nebe i peklo, abych ji získal."

Několik vteřin na sebe hleděli beze slova přes malý barový stolek.

„Vy — nevíte, co říkáte!" vybuchla náhle Alena vášnivým, stlumeným hlasem. „Staša je vdána, je šťastna, její muž ji zbožňuje — nemáte právo, nesmíte rozbít její život!"

„Její život byl rozbit před pěti lety," řekl pomalu. „Byl téměř zničen kuplířskou tetou a starým mužem, kterému velmi snadně spadlo nejsladší ovoce rovnou do klína. To, paní Aleno, to byl hřích, ten zvrhlý sňatek sedmnáctiletého, nevědomého dítěte s mužem starším o celé čtvrt století. Byla to hanebnost tím větší, že byla páchána na naprosto nevinném a pokorném děvčátku, kterému nebyla dána možnost volby a svobodného rozhodnutí. To byl obchod, velmi výhodný pro kupujícího, ale ne manželství. Či myslíte —" naklonil se k ní a jeho oči hořely — „že kdyby byla Staše ponechána volnost několika let, až by dokonale dospěla a byla schopna samostatné volby, že by ještě i potom přijala nabídku profesora Trojana?"

Alenino srdce tlouklo tak prudce, že se jí zdálo, že přehlušuje pronikavé synkopy orchestru. Rána, kterou čekala, kterou předvídala, dopadla a naplnila její svět děsivým otřesem.

„Ano, věřím to!" vykřikla. „Ona ho miluje a ví, že on je nejčestnějším člověkem na světě a on — život pro něj nemá ceny bez ní."

„To rád věřím," usmál se. „Ale ani pro mne nemá život bez ní ceny. Chcete vědět, co soudím o vašem váženém příteli? Uznávám ho jako vědce a vynikajícího chirurga, ale pohrdám jím jako člověkem. Víc než to — nenávidím ho. Člověk jako on, starý a zkušený, jedná podle, když dovolí, aby zištní příbuzní mu začachrovali nevinné děvče, aniž by mu ponechali čas k prohlédnutí. Věděl, proč to dělá, toužil po ní, třásl se sobectvím a touhou, aby ji získal, aby on první a jediný se zmocnil bytosti tak čisté a povolné. Tak nejedná člověk, který nade vše miluje, ale sobec, který cítí, že život nenávratně prchá a hledí z něho urvat ještě co se dá, za každou cenu, za jakékoli odříkání a bolest druhého!"

„Mlčte!" Alenin hlas se třásl. „Profesor Trojan je mým nejlepším přítelem a nedovolím, abyste o něm takto mluvil. Není nesobečtějšího a jemnějšího člověka. A na něco, Micaelo di Lazzara, jste zapomněl: Richard snad nabídl Staše staré srdce, ale srdce čisté, nepošpiněné blátem milostných pletek, dával jí lásku, která se nedrobila před tím v nechutných a odpuzujících hrách.

Snad byl starý a to je jeho jediný zločin. Ale měl svým bezúhonným a odříkavým životem na Stašinu nedotčenost větší právo, než nejhorkokrevnější mladý muž, jehož milostná minulost by nesnesla denního světla —"

Odmlčela se, bouřlivě oddychujíc. Její šíp byl dobře mířen: rána ťala do živého. Micaelovy spánky byly rudé a jeho chřípí se chvělo vzrušením. Okamžik měla dojem, že kdyby byla mužem, srazil by ji k zemi.

Ale když promluvil, jeho hlas zněl velmi ovládaně.

„Lituji, že o tom takto smýšlíte. Ale vaše námitky jsou bezcenné. Minulost nemá ceny. Miluji Stašu a od tohoto okamžiku jsou mi všechny ostatní ženy lhostejné. Nevěděl jsem, že jednoho dne přijde. Ale když jsem to pochopil, zůstala ona jediná na celém světě. A teď — rozloučíte se se mnou jako přítel?"

„Chcete to opravdu učinit — ach, bože, uvědomujete si, co chcete udělat?! Staša zůstala dítětem. Má vás ráda a vím, že jste schopen probudit v ní lásku. Jestliže se to stane — víte, co to pro ni bude znamenat? Staša by nikdy Richarda neopustila. Ach, mohla by vás milovat k smrti a třeba vykrvácet pro lásku k vám — ale neustoupí ani o píď od svého nejsvětějšího slibu. Uvědomte si, proboha, že ona není obyčejnou, tuctovou ženou! Byla vychována jinak, ztrávila celý život v přísném uctívání slibu a víry, váš boj o ni může jen způsobit, že ji učiníte navždy nešťastnou, zničíte všechny její opory a snad způsobíte tragedii. Zanechte toho, Micaelo, úpěnlivě vás prosím, nechte ty pokojné životy a nepůsobte v nich hrůzu svým vpádem. Najdete sta krásných a nevinných žen, najdete jistě ženu, která bude hodna vašeho jména. Ale nepřivolávejte hrůzu a tragedii pro toto vzplanutí, které zhasne jako všechny ostatní —"

Vstal jako ona během její řeči a dívali se na sebe jiskřícíma očima.

„Nemáme si již co říci, paní Aleno! Nerozumíte mi — úmyslně mi nechcete rozumět. Znamená to, že se rozcházíme jako nepřátelé. Lituji toho."

Uklonil se lehce a rychle odcházel. U vchodu zachytil číšníka a vhodil mu několik bankovek a dveře za ním zapadly.

Dívala se za ním, krev jí bušila ve spáncích a zdálo se jí, že nemůže dýchat. Světla v místnosti se stlumila a saxofony zaúpěly v sentimentální melodii.

Pomalu usedla zpět a zabořila tváře do rukou. Zdálo se jí, že v této chvíli prohrála svůj život po druhé.

XIII.

Staša se rozhodne

Stašu Capri uchvátilo. Když odjížděla, bylo jí teskno a bála se osamělých dnů bez Richarda. Ale Capri, ten zázračný ostrov, byl tak jiný než přelidněné mondénní lázně, kam ji kdysi odvezla teta Alexandra.

Ovšem, jakmile přístav zaplnili cizinci, panoval i tady ruch a mondénní život. Opálené mladé Američanky s modrými a fialovými brýlemi a neuvěřitelně rudými ústy, s obličejem důkladně promaštěným olejem, se zlatými a stříbrnými nehty a nejpodivuhodnějšími barvami vlasů, zaplnily ostrov hlukem a smíchem, ukazovaly dokonalé, sněhobílé zuby, křičely na své průvodce a podplácely lodníka, aby se mohly vykoupat v Modré jeskyni. Každá nová loď vychrlila příval těchto živých děvčat, tak neuvěřitelně stejných, přestože každá měla jiný účes a jinou barvu nehtů. Všechny byly štíhlé a pružné a ustavičně fotografovaly, měly výbornou náladu a neobyčejně zvučné hlasy. Ku podivu většinou cestovaly v průvodu cizince, většinou šlechtice.

Všechny vypily denně úžasné množství lihovin, aniž by to mělo nějaký zřejmý účinek.

Ale to bylo Capri cizinců. Existovalo ještě jedno Capri, malý ostrov rybářů a vinné révy, kudy člověk mohl procházet a vychutnávat krásu, aniž by byl rušen výkřiky cizinců. Ti se zajímali jen o uznávaná místa. Přesladké, pokojné koutky u moře, opuštěné pěšiny pod žhavým nebem, ty zůstaly nepovšimnuty.

Staša si nechala návštěvu Modré jeskyně na dobu, kdy byla jista, že tam bude sama. Plula pomalu průzračnou vodou, vzduchem modrým jako nejjasnější safír. Voda byla tak průsvitná, že mohla vidět stín své loďky dole. Jako by se člověk octl v modrém světě, ve světě bez tmy a bez slunce, v nekonečné modři.

Na Capri byly nejosamělejší domky a nejhlučnější společnost.

Snědé děti se zvonečkovými hlasy a kudrnatými vlasy, vedle hloučku anglických vévodkyň v tuhých, bílých kostymech a pavučinkových punčoškách.

Nejpodivuhodnější protiklady, zajímavé a vzrušující jako pestrý film.

Staša bydlila v soukromé vile, samotářská a nepřístupná. Prozkoumala ostrov skrz naskrz.

Tíha, která jí svírala srdce ve městě, tady ustupovala, bledla v čistém vzduchu, v horkém a štědrém slunci.

Vracela se do svého bývalého, osamělého života, bavila se mořem a přírodou. Večer psala dlouhé a podrobné dopisy Richardovi a život zase nabýval radosti a míru.

Majitelka vily, paní Fabiani, ji měla nesmírně ráda. Žila tu o samotě již patnáct let. Její manžel zemřel již před mnoha lety a její dva synové přijížděli za ní jen občas. Starší, Julian, Giuliannetto, jak ona říkala, byl lékařem v Římě, mladší, Carlo, studoval ve Florencii. Staša po týdnu znala všechny z fotografií a dopisů, které jí bělovlasá paní Fabiani dávala ochotně číst. Starší syn měl dvě dceruška, černovlasé, cukrové panenky, nad jejichž obrázky se stará paní rozplývala pýchou a láskou.

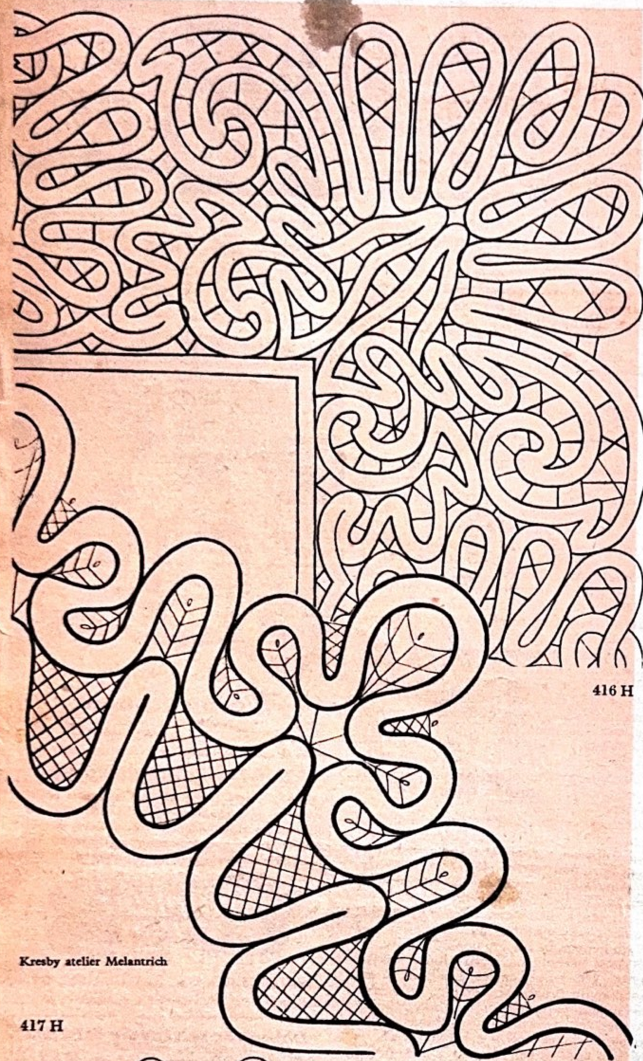
Staša se dívala na obrázky holčiček dlouhé chvíle se stisknutým srdcem.

Bože, kdyby jí tak patřila jedna z nich! Kdyby ona směla vinout do své náruči takové sladké, smavé dítě, kdyby směla česat jeho kučeravé vlásky a pečovat o ně!

Kdyby směla říci: „To je moje, *moje* dítě!"

Nikdy ji neomrzelo vyprávění o jejich kouscích, o jejich prvních slůvkách, o jejich chytrosti.

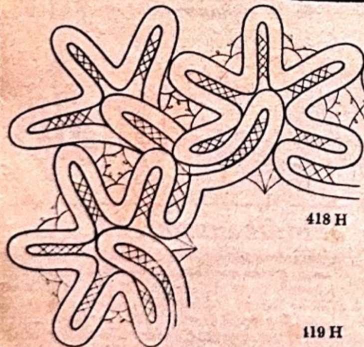
Dívala se někdy skoro se závistí na vysokou, tmavookou ženu doktora Fabianiho, jejíž obraz s oběma rozkošnými děvčátky

416 H

Kresby atelier Melantrich

417 H

418 H

419 H

Flanderské krajky

K posledně otištěným velkým flanderským krajkám ke kruhovým stolním pokrývkám, přinášíme dnes na žádost mnohých našich čtenářek ještě několik krajek čtvercových a slíbenou pokrývku hvězdicovou.

Model **č. 416 H.** *Flanderská krajka ke čtvercovému ubrusu o rozměru 146 nebo 186 cm (šíře krajky 16 cm). K ní patří v užším provedení krajka téhož vzoru k ubrouskům vel. 40 cm (šíře krajky 6 cm). Krajky háčkujeme z libovolné příze nebo z umělého hedvábí ve světlé nebo i tmavé barvě. Cena obou zde uváděných vzorů na papíře K 10.*

Model **č. 417 H.** *Hvězdicovitá pokrývka o vel. 50 cm má střed ze dvojitého tylu. Krajka kolem široká 16 cm, je buď háčkovaná jako flanderská nebo je sestavena z valencienských nebo paličkovaných vložek, našitých na tyl. Vzor natištěný na papíře K 6.*

Model **č. 418 H.** *Krajka široká 12 cm, vhodná k ozdobě pokrývek nebo záclon. Vzor na papíře K 8.*

Model **č. 419 H.** *Malá čtvercová pokrývka o vel. 23 cm, vhodná na podnosy, noč. stoly a pod. Vzor na papíře K 4.* *Heda.*

●

Veškeré dotazy a objednávky vyřídí: „Evin závod", Praha II., Jindřišská č. 5.

visel v pokoji staré paní. Jak šťastna je ta italská paní, držící ručky svých dětí ve svých s klidným úsměvem vlastnictví. Proč jí to není dopřáno?

Bože, jak by své dítě milovala! Jako většina bezdětných žen, Staša se soužila dlouhé hodiny myšlenkami na dítě, vymýšlela pro ně výbavičku i kočárek, všechna se zadýchávajíc bolestnou touhou.

Zajela si do Neapole a nechala se prohlédnout ženskou lékařkou.

Pro Stašu, nadpomyslně ostýchavou, to byla křížová cesta. Ale podnikla ji s odvahou, s jakou byla odhodlána podrobit se třeba operaci, bude-li toho třeba.

Mladá italská lékařka ji s úsměvem vyslechla a výsledek její prohlídky byl naprosto kladný.

„Jste naprosto zdráva, signoro a dokonale schopna mít děti. Řekněte panu manželi, aby se dal vyšetřit, snad bude chyba na jeho straně. Ostatně, mnohdy i při naprostém zdraví obou manželů je třeba trpělivosti —"

Staša se vrátila na Capri s tíhou na srdci a ta myšlenka nad ní visela jako mrak, i když na to nemyslila.

Jste dokonale zdravá — řekněte panu manželi, ostatně, mnohdy to trvá několik let.

Ale vždyť já už čekám několik let! Celých pět let!

Znamená to, že nikdy mít dítě nebudu. Nebyla by se mohla odhodlat říci o lékařčině pokynu Richardovi.

Její touha zůstane nesplněna.

Jste dokonale zdravá — dokonale zdravá —

Ta věta jí zněla v uších, když se dívala na obrázky vnuček paní Fabiani.

Stará dáma to dobře pozorovala a usmívala se plna porozumění.

„Signora se také dočká svého děťátka. To je nejsvětější poslání každé ženy. Signora také bude tisknout k srdci své maličké —"

Staša se usmívala a v očích ji pálily slzy. Ne, já se nedočkám svého nejsvětějšího poslání.

Potkávala někdy dole v přístavu mladé italské ženy, držící u prsu svá snědá robátka a volající rychlou, zvonivou italštinou na ostatní své děti, pobíhající kolem nich.

Utíkala od takových obrazů a vracela se k dlouhému rozjímání jako kdysi v klášteře.

Jestliže je to Tvá vůle, musím se podrobit. Musím hledat jiné vyplnění svého života. Musím se pokusit je najít.

Nikdy jí nepřipadla myšlenka, že jiný muž by jí mohl dítě dát. Poddala se, s bolestí, ale pokorně.

Jednou, když se vracela z dlouhého výletu, paní Fabiani, všecka vzrušena jí vyběhla vstříc. „Nějaký pán čeká na signoru nahoře a je již strašně netrpělivý!"

Staša vykřikla radostí a běžela dovnitř. Vyběhla nahoru a rozevřela prudce skleněné dveře. A na prahu zůstala stát jako zasažena bleskem. Její zrůžovělé tváře pobledly a výkřik na uvítanou jí uhasl na rtech.

Vysoký muž, stojící otočen zády u okna, se obrátil a pokročil jí vstříc.

Nebyl to však Richard.

„Dušinko — carissima!"

Přivřela oči a zachvěla se při zvuku toho známého hlasu.

„Ty — Micaelo —" zašeptala.

Můj bože on, proč, proč? Proč to nebyl Richard. na kterého tak toužebně čekala, kterého tak potřebovala — proč Richard nenalezl čas, aby se pro ni uvolnil od své práce — proč pro ni byl vždycky volný jen Micaelo?

„Dušinko, to nebylo přátelské od tebe odjet tak bez rozloučení. Co jsem ti udělal?"

Vzal její ruce a střídavě je líbal, až mu je vysmekla a mechanicky mu pokynula, aby usedl.

„Jsem ráda, že tě vidím," řekla tiše. „Ale — jak to, že jsi tady? Což nejsi vázán smlouvou? Nečekají tě v Miláně nebo v Římě?"

„Byl jsem vázán smlouvou v Praze a vydržel jsem tam, ačkoli mi to bylo nesmírně těžké. A jakmile jsem byl volný, jel jsem za tebou. Všechno ostatní nemá význam, ty jsi nejpřednější!"

Odvrátila hlavu a zadívala se upřeně na křehkou, skleněnou skřínku, plnou drobnůstek tak drahých paní Fabiani, ale vůbec je neviděla.

Jeho první cesta vedla za ní. Proč to neučinil Richard? Proč pro něho byla vždycky jen práce a práce, proč stále otálel, ačkoli ho v každém dopise prosila, aby přijel za ní. Ach, ano, věděla, že je to obětavé a krásné od něho — ale byla přece jeho ženou a celých pět let nenalezl okamžik, aby se uvolnil pro ni —

„Nesmíš tak mluvit, Micaelo," řekla tiše. „Já přece nemohu být pro tebe nejpřednější. Já jsem jen tvoje přítelkyně a nic víc."

Pokročil k ní a stanul u jejího křesla.

„Ne, Stašo, ty jsi víc a dobře to víš. Ty jsi jediná žena pro mne. Ty jsi moje štěstí. Stašo, tak dávno ti to chci říci, slyšíš mne? Já —"

„Ne!' vyskočila a pozdvihla ruce, jako by chtěla zadržet úder. „Ne, Micaelo, nechci slyšet, co mi chceš říci! Ach, proč jsi sem jen přijel? Měl jsi pravdu, odjela jsem před tebou. Protože jsem pochopila, že se již nemůžeme stýkat, protože nemáme práva —"

„Ach, dušinko, dušinko!" Jeho hlas byl prodchnut vroucností a láskou. Uchopila její ramena a obrátil ji k sobě. „Proč se tak bráníš, carissima? Právo — právo je moje láska k tobě! Protože já tě miluji, dušinko, a budu tě milovat do konce svého života. Zůstaň, musím ti to konečně říci! Po celých pět let jsem to dusil v sobě a snažil se přehlušit touhu po tobě. Bylo to marné. Ty jsi žena, kterou mi určil Bůh a měl jsem to pochopit již tenkrát, na místo abych couvl a nechal tě vejít do toho nesmyslného manželství. Ale ještě není pozdě, Stašo, teď to vím a nic mi nezabrání, abych použil všech prostředků, abych tě dosáhl. Miluji tě a toužím po tobě. Mia cara, mia carissima, mio amore — složím ti k nožkám celý svět. Budeme šťastni, tak šťastni, že nám i Bůh bude závidět. Dušinko, marně se bráníš, vždyť i ty víš, že ke mně náležíš, že jsi moje —"

Jeho paže ji strhly k sobě a jeho ústa se přitiskla na její.

Po několik okamžiků se jí zdálo, že svět shořel v rudých plamenech a všechno zmizelo a pravdou byla jen žhavá ústa, která drtila její, pravdou byl jen šílený tep jejího srdce. Pronikavá, mučivě sladká blaženost ji celou prostoupila, chvěla se a její ústa byla horká jako plamen.

Snad vteřiny, snad minuty —

Pak náhle otevřela oči a vyprostila se z jeho objetí.

„Můj bože, Micaelo — co jsme to učinili —"

Přitiskla si dlaně k očím a chvěla se jako v horečce.

„Miláčku, můj miláčku!" šeptal muž. I jeho srdce bušilo divokým tepem a žhavá krev bušila v jeho spáncích.

„Micaelo," Staša pozdvihla tváře a on se zděsil jejího výrazu zoufalství. „Micaelo, musíš ihned odejít. A nikdy, slyšíš, nikdy mne už nesmíš spatřit. Je to má vina, všechno je má vina. Měla jsem vědět dříve — ach, teď už je pozdě. Miluji tě, Micaelo —" její hlas byl tichý a téměř neslyšitelný. „Ano, miluji tě a proklínám se za to. Musíš odejít a zapomenout na mne. Já — nikdy neodejdu od Richarda."

„Dušinko, ty myslíš, že se tě vzdám teď, po tom, cos mi řekla? Neuznávám tvé manželství, je nemorální a špatné. Jsi mladá a miluješ mne a náležíš ke mě. Ponech toho člověka, kterému je jeho věda důležitější než ty, ponech ho jeho práci, tam, kam patří, na co má právo a co je hodno jeho let. Nesmíš mu obětovat své mládí a svůj život, nedovolím to ani proti tvé vůli."

„Ne, Micaelo, zůstanu u Richarda, slíbila jsem to — což to nechápeš? Nemohla bych být nikdy tvou ženou, nemohla bych být nikdy šťastna vědomím, že jsem dosáhla svého přes bolest druhého člověka. Nedovedu zabíjet, Micaelo. Richard mne miluje a nemohl by žít beze mne. Zničilo by ho to. Vím to, znám ho tak dobře — Ty, Micaelo, ty jsi tak mladý, tak slavný, tak obdivovaný — nalezneš náhradu na každém kroku. Ale pro něho jsem já vším. On je unavený, opuštěný a zestárlý, já jsem jeho útočištěm. Kdybych já ho opustila, neměl by nikoho a nic."

„Má svou práci! Ta je mu vším!" vybuchl muž vášnivě. „Ty, ty jsi pro něho jen osvěžením, jen vedlejší okrasou, jen doplňkem jeho svrchovaného božstva."

„Snad. Ale jsem jeho ženou. Patřím k němu. Nikdy ho neopustím."

Povstala, velmi bledá a vztáhla k němu ruku. „Žij blaze, Micaelo. Děkuji ti za všechno krásné, co jsi mi dal."

„Stašo — ale vždyť to je šílenství! Nevemlouvej se do toho mučednictví, neničsvůj i můj život! Myslíš stále jen na něho — ale i pro mne nebude mít život bez tebe ceny. Chci tě, toužím po tobě, pět let jsem se bránil a vymýšlel všechny překážky a důvody. Nemají ceny. Jen ty a naše štěstí je důležité."

„Ne, Micaelo, prosím tě, ušetř mne toho. Já nemohu — a nikdy nebudu moci. Odejdi — ach, prosím tě, odejdi!"

„Stašo —" jeho ruce sevřely její ramena a když pozdvihla tvář, dívala se do plamenných očí, do očí, jaké ještě nespatřila, vášnivých očí člověka, dohnaného k nejzazší hranici. „Stašo, zapřisahám tě! Jestliže mne odmítneš, zabiješ mne tím. Učiníš ze mne bytost, pro niž jméno člověk bude výsměchem. Miluji tě a láska k tobě je jedinou základnou mého života. Stašo — máš ve svých rukou strašnou odpovědnost — vzpamatuj se! Vrháš mne i sebe a celý náš život do propasti pro bezcenný předsudek, pro vymyšlený fantom. Dušinko, má nejdražší, můj miláčku, odvolej ta slova. Tolik tě miluji, tak bezměrně, tak příliš —" Jeho prudký výkřik končil ve vášnivém šepotu, v jeho očích bylo světlo bezměrné něhy.

Pokračování příště.

Preludium

ROMÁN. NÁMĚT JOS. ROVENSKÉHO

TENTO ROMÁN ZFILMOVALA SPOLEČNOST LUCERNAFILM

I.

Karel Vajgant, rekvisitář Městského divadla kráčel po ulici svým klidným a rozvážným krokem čtyřicátníka domů k večeři. Už patnáct let takto přicházel po odpolední práci v divadle, aby povečeřel a pak zase odešel na večerní představení. Den za dnem, týden po týdnu a měsíc po měsíci. Patnáct let takto chodil rekvisitář Vajgant po cestě svého zaměstnání a patnáct let takto chodil i po své životní stezce člověka klidného, vyváženého a šťastného. Neboť rekvisitář Vajgant šťastný byl, i když si to neuvědomoval jako člověk, který o sobě mnoho nepřemýšlí. Svůj život rozdělil mezi rodinu a práci. Obojí miloval, obojí mu přinášelo uspokojení a klid. Když přicházíval domů z rušného a nervosního divadelního prostředí, zdálo se mu vždycky, že se vrací do bezpečné zátoky, kde jen mírný vánek pohupuje lodičkou jeho života a kde svítí slunce vždy, i když je moře okolního života rozbouřené a neklidné. Domov – to byl pro něj ostrůvek odpočinku. Svlékneš kabát, obuješ papuče, sedneš si v kuchyni na lavičku u kamen a s úsměvem pozoruješ poslední přípravy k večeři. Není třeba mnoho mluvit, to obstarají ti dva skřítkové, Pepička a Pavlík, věčně se hašteřící a věčně se předstihující před rodiči. A pak je tam ještě Marta, jeho pěkná žena, kterou mu kdekdo závidí, jak je svěží, zdravá a hodná . . .

Dnes na to všechno Vajgant cestou z divadla myslí a úsměv mu hraje kolem úst. Ale smějí se mu i oči a usmívá se i srdce a krev mu prudčeji bije. Kdyby mu nebylo čtyřicet let, tak by si i poskočil. Sám neví proč má vlastně radost. Přemýšlí o tom, souká nit vzpomínek nazpět a hledá příčinu své bujaré nálady. Už na to přišel a oči se mu zaleskly. Po patnácti letech zkoušelo se opět na Městském divadle Šrámkovo Léto, hra plná horkého milostného mámení, šťastných vzlyků a sladkého mládí. Vajgant dnes stál za kulisami a poslouchal s očima upřenýma do svého mládí. Tak naslouchal kdysi před patnácti lety této sladké hře a srdce mu tehdy bilo nedočkavými otazníky. A nahoře na poslední galerii stálo tehdy mladé děvčátko s očima široce rozevřenýma a polykalo sevřeným hrdlem horké sliny. A potom, po této premiéře, si ve vonící rozkvetlé aleji padli dva lidé do náruče a slíbili si věčnou lásku. Byla to Marta a Karel. Ani pro požehnání si nemusil Karel jít daleko, protože Martina matka byla šatnářkou v témže divadle, kde byl Vajgant rekvisitářem. A zanedlouho si Vajgant odváděl svou mladou ženu do bytu v téže ulici, po níž nyní kráčel. První dva roky jim uplynuly jako v pohádce, jejímiž byli hlavními herci i diváky. Den co den vysedávala Marta v divadle a přihlížela představení. Před jejíma očima se odehrávaly tragedie plné hrdinských a bouřných osudů, které vnímavě prožívala s sebou a jejichž odraz si odnášívala ve své romantické duši. Před ní se rozvíjely milostné osudy, které ji naplňovaly roztoužením a rozechvívaly všechny romantické struny jejího mladého srdce. Ze společenských a salonních her si odnášívala vybrané způsoby, jemné výrazy a společenskou kulturu. A protože byla v divadle denně, a denně se vzrušovala jinými osudy a jinými životy, rozdvojila se její bytost na dvě části. Ta první, manželství s Karlem, to byla šťastná skutečnost, ale jako každá skutečnost trochu šedivá. Ta druhá stránka její bytosti to byl ten divadelní útěk od života, to byly všechny ty hrdinské a mimořádné osudy, které prožívala jako divák tak intensivně jako je prožívali na scéně herci.

Po představení čekávala vždy u zadního východu na Vajganta a zavěsivši se do něj, horečně a s nadšením mu vykládala o tom všem co viděla a prožívala. Její muž jí naslouchal s úsměvem a rád, i když vždycky nerozuměl jejímu nadšení. On, který na jeviště viděl ze zákulisí, který jako technický spolupracovník viděl do mechanismu té čarodějné divadelní kuchyně, on, který všechny ty hrdiny a hrdinky znal v jejich civilní podobě – měl k tomu všemu střízlivější poměr. Ale vzrušení jeho mladé ženy ho těšilo a měl šťastný pocit, že ona je lepší než všechny ty dívky, s kterými se až dosud setkával. Díval se na ni zbožně jako na čistou a vzácnou panenku. A miloval ji láskou prostého a opravdového muže, který o lásce nenadělá moc řečí, ale jehož cit je hluboko v něm jako něco samozřejmého.

A tak jim uplynula první dvě leta. Marta byla pečlivá hospodyně, starala se o muže svědomitě a poctivě. Těšila se vždycky na jeho příchod z odpolední práce, spolu povečeřeli a pak se začla Marta spěšně strojit, aby na ni Karel nemusil čekat a aby nepřišel pozdě do zaměstnání. Doprovodila ho k zadnímu vchodu, stoupla na špičky, dala mu pusu a už se otočila a pelášila druhým vchodem na druhou galerii, kde měla maminku v šatně. Políbila rychle starou paní a už byla ve ztemnělém hledišti, kde se začal rozvíjet její druhý vnitřní život. O přestávce vyběhla k mamince, popovídaly si o běžných starostech a novinkách a když bylo po představení, pelášila rychle k zadnímu vchodu za Karlem – – –

Rekvisitář Vajgant se na ulici zastavil. Ano, tenkrát to bylo ještě děvčátko rozdychtěné a romantické, které o životě nic nevědělo. A dnes? Mají dvě děti, dvanáctiletou Pepičku a sedmiletého Pavla. Teď už chodí Vajgant sám domů po večerním představení, dvanáct let už tak chodí sám. Kde jsou ta mladá, svěží a bezstarostná leta? Když přišly děti, přestaly pro Martu její večerní slavnosti v divadle. První rok se od Pepičky ani nehnula, tak byla zaujata tím vzácným divadlem, které se před ní rozvíjelo v prvních pohybech a slovech dítěte. Ale když přišel na svět Pavlík, bylo to jako by viděla hru, kterou už zná nazpaměť. Milovala své děti horoucně, ale když trochu povyrostly, začínaly se v její duši ozývat tóny, které jí tak slavně zněly v prvních letech jejího manželství. Tóny z jiného světa, než byl ten její svět kuchyně, dětí a klidného manžela. Když už děti spávaly a Marta čekávala na manžela, složila často unavenou hlavu do dlaní a snila o tom, co se teď dělo na jevišti Městského divadla, kam už nemohla chodit. Slyšela slavné verše o lásce a milování, viděla v duchu hrdiny, kteří pro lásku umírají a o lásku bojují a krev se jí rozlévala po tváři a oči se leskly slzami. Byly to slzy dojetí nebo smutku? Marta nevěděla, jen cítila, že jí v životě něco chybí, to vzrušení, ty city, které se vybíjely v tragediích a ta úchvatná slova, jimiž promlouvali ke svým milenkám hrdinové na scéně. A když Vajgant v noci přicházíval domů a tiše odemknuv vešel do kuchyně, našel tam často svou ženu s cizím výrazem ve tváři a s očima v dálce, jako by něco viděla co jí vhání slzy do očí a ruměnec do tváří. „Co je ti?" ptával se starostlivě. A Marta jako by přistižena při něčem nedovoleném, klopila zrak a zatáhla oponu za sebou, za svým výrazem a svým viděním. Vyskočila a pomáhala Karlovi z kabátu, pak mu dala ještě něco malého pojíst a hovořila o dětech a o denních starostech. Vajgant nebyl nikdy zneklidněn těmito stavy. Věděl, že ženy mívají občas podivné nálady a stavy a přičítal to jejímu dlouhému bdění. „Nesmíš na mě čekat každý večer, jsi pak unavená a slabá," mírně káral Martu a Marta při tom vzpomínala na doby, kdy na něj čekala u zadního vchodu divadla, kdy mu vlétla do náruče, ještě rozrušená a rozjásaná tím, co prožila jako divák – a kdy on ji uchopil svou pevnou rukou a odváděl si ji domů, kde mu odváděla milostný poplatek za vzrušení, které prožívala na druhé galerii. Vajgant bral dary života a lásky prostě jako sadař, který trhá ovoce na svém sadu. Láska k Martě mu byla tak samozřejmá, jak ptáku vzduch a rybě voda. Slyšel už někdo ptáka zpívat o své lásce ke vzduchu? Viděl už někdo rybu se laskat s vodou? Také Vajgand neměl o své lásce co říci. Ani sobě, ani Martě, ani komu jinému.

Až dnes ho to nějak divně popadlo. To pro to Léto. To pro tu hru, která před patnácti léty nad nimi sklenula oblouk žhavé lásky. Vajgant marně přemýšlel co Martě tenkrát před patnácti lety řekl, když v jejích očích uviděl sladkou propast, do které se tehdy vrhnul. Zrychlil krok a bylo mu do smíchu. „Musím se Marty zeptat, o čem jsme to tenkrát mluvili." A jakoby ho tato myšlenka rozveselila, posunul si klobouk trochu do týla a vzpružil krok jako mládenec, když si jde pro děvče do kola. Bylo mu dnes nějak obzvlášť lehce. To dělá to žvanění o lásce, říkal si s předstíraným opovržením, ale oči mu vesele hrály. „Jsem já ale janek, stovky her mi projdou jedním uchem sem a druhým ven a zrovna to Léto mě tak roztancuje," vyčítal si dobromyslně a jakoby se za to trochu styděl, že on, táta dvou dětí a čtyřicetiletý mužský se chová jako ženich. Došel až před dům, v němž bydlili. Byl to rozsáhlý činžák s velikým dvorem uprostřed, kde byly garáže, kůlny, klempíř a ubohý velkoměstský javor v koutku u zdi. Proti tomuto činžáku stála přes ulici kaple a Vajgant rád naslouchával chrámové hudbě, když si v neděli dopoledne poležel při otevřeném okně. Patřilo to nějak k pohodě jeho klidného života ta mírná hudba, mírný zpěv věřících a mírné zvonění zvonků, které se z kostela ozývaly při pozdvihování. Vše to bylo mírné, vyrovnané a šťastné jako Vajgant sám. Jinak neměl k náboženství poměr. Ani divoce záporný, ani zvlášť kladný a věřící. Teď se zastavil a díval se na protější průčelí kaple, v jejichž barevných oknech se odrážely a lámaly paprsky zapadajícího slunce. Slunce! Sluncem bylo napojeno to dnešní odpoledne při zkoušce na Léto. Sluncem a vonící pasekou, vonící nocí a rozkvetlými stromy. Vajgant hluboce vdechl do sebe vzduch jakoby stál uprostřed vonící paseky, a ne na předměstské ulici. Pohlédl vděčně ke kapli, jakoby i ona byla jedním z činitelů, který přispěl k jeho životní vyrovnanosti. Náhle zbystřil sluch. Nahoře nad ním vylétly z otevřeného okna v prvním poschodí veselé dětské výkřiky. Poznal je ihned. Pepička a Pavel se škorpí nebo mají nějaký svůj dětský spor. Chvíli poslouchal se šťastným úsměvem, dívaje se dál na barevná skla protější kaple. Potom si naráz uvědomil, že už je na čase jít k večeři, vzpomněl si na svou pěknou ženu Martu, na čistou kuchyňku, v níž se ona teď točí a chystá mu večeři. Zaplavila jej nová vlna tichého štěstí. Otočil se prudce a vešel do průjezdu . . .

Činžák, v němž Vajgantovi bydlili, byla jedna z těch ohavných velkoměstských staveb, které se před padesáti lety stavěly tak, aby se do nich nacpalo co nejvíc partají a tak, aby se vybralo co nejvíc činže a dům aby byl co nejvýnosnější. Průjezdem se prošlo až na dvůr vydlážděný hrbolatými kameny a odtud vedly prošlapané schody do jednotlivých poschodí, vroubených kol dokola pavlačí. S pavlače se vcházelo přímo do kuchyňky, jejíž okno vedlo rovněž na pavlač a za kuchyní byl pokoj, jehož okno vedlo na ulici. Takový činžák je jako klec na bydlení. Jedna kuchyň vedle druhé, kdo prochází pavlačí, jde kolem tenkých dveří a pootevřeného okna a kdo má dobré uši a slídivé oči, ten vidí sousedovi až do žaludku. Společenský život takového činžáku se odbývá na pavlači, protože tam se lidé neustále potkávají. A mají-li sousedé k sobě tak blízko, není to nikdy dobrá věc. Svádí to k tomu, starat se o věci toho druhého, plést se mu do jeho záležitostí a vnikat do jeho soukromí. A od toho je jen krůček ke klepům, této ošklivé metle činžákového bydlení. Pavlačové klepny jsou odporný zjev a postrach všech slušných lidí. Běda, kdo klepně položí stéblo přes cestu. Po klepařském telegrafu jej sepisuje zakrátko po celém domě a nikdy postižený nepřistihne klepnu při jejím ohavném počínání. S klepnou je nutno vycházet v dobrém anebo se raději vystěhovat. Klepna nesnese, aby jí někdo ignoroval. Klepetářka z prvního poschodí, v němž bydlili Vajgantovi byla jednou z těch typických pavlačových klepen a nenáviděla Martu víc než koho

Pokrač. na str. 12.

KAREL VAJGANT

Foto Lucernafilm.

MARTA VAJGANTOVÁ

Věděla jste to již?

Čím slabší vrstvu krému nanesete a čím lépe jej vetřete, tím účinněji působí. Nerozhoduje množství, nýbrž hodnota! Dbejte naší rady: na den naneste zcela slabě nemastný pleťový krém EUKUTOL 3, pudr přilne pak stejnoměrně a pleť zkrášlí. Pro osvěžení ve dne a vyčištění pleti ráno a večer: EUKUTOL - pleťová voda, která vnikne hluboko do pórů, důkladně je vyčistí a tím uspoří mýdlo. Na noc: EUKUTOL 6 - mastný ochranný a výživný krém, který napne pokožku, vyhladí vrásky obličeje a osvěží pleť pro příští den.

Eukutol 3 - nemastný krém
tuby . . . . . K 4·50, K 8·20

Eukutol 6 - mastný krém
krabička . . K 2·50, K 5·—

Eukutol - pleťová voda
lahvička . . K 5·—, K 10·—

Eukutol
z pletí stejnorodý
Pěstění pleti

ÚSPĚCH

myšlenky stálosti

Doba, která klade zvýšené požadavky na hodnotu textilních výrobků, je zároveň dobou, ve které se to či ono osvědčí. Jen stálé věci odolávají. Více než jindy platí dnes:

jen to nejlepší!

Přímo klasickým příkladem vysokého stupně stálosti mohou být známé indanthrenově barvené látky. Dobyly si již dávno světové pověsti,

dík své nepředstižené stálobarevnosti,

kterou se vyznamenávají v nezmenšené míře i nadále.

Indanthrenová barviva jsou i dnes dodávána v nesnížené jakosti. Není žádného důvodu, abychom se v dnešní době zříkali vymoženosti, která se již osvědčila v milionech případů a jež obzvláště nyní má svou hodnotu a přináší užitek.

Stálá věc má trvání v každé době!

MALÝ OZNAMOVATEL

SŇATKY

LÉKAŘI, vysocí úředníci, obchodníci, veř. zaměstnanci hledají u mne družku pro celý život. Dámy, pryč s ostýchavostí. Pište, navštivte Vaši Kotešovcovou, Kolín, Ševcova. 4262a

VYVARUJTE SE ZKLAMÁNÍ! Informujte se! Neriskujte! INFORMACE O KAŽDÉM odkudkoliv, spolehlivě, diskretně a levně podá známý pražský informační ústav „GLOBUS", Praha II, Beethovenova 13. 9652

34letý svob. **BANKOVNÍ POKLADNÍK,** definit., měsíč. 2200 K, abstinent, nekuřák. Mám moderní rodinnou vilu. Své životní štěstí vidím ve šťastném manželství, nikoliv v penězích. Proto hledám hodnou, sympatickou, věrnou dívku, na kterou se mohu vždy spolehnout; duševně si rozuměli a dělili se o vše krásné. Značka: „Spokojené manželství", na adresu: Domkářová, Kolín-Štitary. 233a

Jsem 56letý **ÚŘEDNÍK** v pensi, vdovec, bezdětný, milovník přírody, hudby, majitel vily a pozemků. Jelikož samota tíží, toužím po upřímné duši k další cestě životem. Hlavně kladu důraz na ušlechtilost srdce a hospodyňské ctnosti. Značka: „Pevný charakter" do Svépomoci, Brno, Giskrova 51. 6137a

ÚŘEDNICE 34letá, vyšší, štíhlejší, hledá jemného intel., dobrého katolíka. (Výbava, 50.000 —.) Zn.: „Tichá Moravanka" do Hvězdy. H 2208

30LETÝ ŘEMESLNÍK rád by se seznámil s dívkou za účelem sňatku pod značkou: „Život je krásný" do Hvězdy. H 2242

DÍVKU chudší, nyní v Praze, jen řádnou a slušnou hledá 28letý pokrokový rolník. Značka: „30 měr" do Hvězdy. H 2218

25LETÝ PODNIKAVEC — bankovní úředník, vyhraněné povahy, hledá jemnou dívenku, vlastnící jakýkoli podnik, obchod nebo statek, který by iniciativně vedl. Nabídky pod značkou: „Láska a práce" do Hvězdy. Z 2220

HOSP. SPRÁVCE 44letý, osudem zklamaný, hledá nezištnou přítelkyni repr. schopnou. Značka: „Diskretně" do Hvězdy. H 1023

OBCHODNÍ PŘÍRUČÍ, 22 r., hledá hezké děvče k seznámení. Foto vítáno, anonym nepovšimnut. Zn.: „Láďa — Brno" do Hvězdy, Brno. 1699a

BANKOVNÍ ÚŘEDNÍK, středních let, s platem 2.500 K, dobře situovaný, rád by se seznámil za účelem sňatku se slušnou, jednoduchou, třeba i nemajetnou ženou, která touží jako já po vlastním domově. Zn.: „Pokladník" na Kubíčkovou, Praha-Vršovice, Přípotoční 19. 5301a

39LETÝ tajemník, pod pensí, vdovec s roztomilým chlapcem, hledá hodnou a nenáročnou ženušku, která nám porozumí. Značka: „Tiché štěstí" na: Přidal, Prostějov, U sadů. 1665a

UPŘÍMNÉ DĚVČE vyšší postavy od 20—23 let z Velkého Brna hledám. Nabídky s fotem pod značkou: „Poslední pokus" do Hvězdy, Brno. 1651a

37letý vdovec **V SUDETECH** (Sudetengau) se zařízenou dom. pokoj a kuchyň, tov. dělník, hledá touto cestou z nedostatku jiné příležitosti sobě hodnou a pracovitou ženušku, své 10leté dceruško hodnou a milou maminku, vyšší postavy, veselé povahy a bezúh. min. do 30 let. Znalost šití vítána. Foto příp. vyměním neb čestně vrátím. Pod značkou: „V nový život" do Hvězdy. H 2192

22LETÝ vyšší postavy, mající dům za 250.000, hledá sympatickou, zámožnou dívku, domácně vychovanou. Foto vrátím. Zn.: „Uskutečním Tvůj sen" do Hvězdy, Brno. 1664a

ZKOUŠÍM osud této cestičky, zda ozve se mně děvčátko třeba z vesničky. Jsem 30letý poštovní úředník se slušným platem, majitel domku, do kterého bych si rád uvedl hodnou, třeba chudou ženušku, která by spatřovala v útulné domácnosti cíl života a měla porozumění pro mé povolání. Značka: „Věrné milování" na adresu: Ant. Cais, Praha XII., Bělehradská 36. H 1049

BOHATĚ VDÁ — šťastně ožení i chudé. Pensistky čestně seznámí: Fialová, Chrudim 169. 1560a

JEDINEČNÁ SEZNÁMENÍ S PÁNY v zajištěném postavení, s obchody, továrnami, statky, pensisty a pod. Vám diskretně umožní I. seznamovací kancelář Informa-Jelínková, Kolín IV.-151, proti divadlu. Známku na odp. Navštivte. 1626a

PRODEJ A KOUPĚ

KOUPÍM PIANO -INO. Grégr, Panská 3. Telefon 26988. 8563a

KOUPÍM šicí stroje, psací stroje jakýchkoliv značek. Tel. 413-95.

DĚTSKÉ ŽIDLIČKY HAJA možno upotřebiti na 9 různých způsobů. Prospekt zašle St. Liška, továrna, Královo Pole, Poděbradova. 1456a

ŠICÍ — PSACÍ stroje kupuje — opravuje Jan Šťastník, Smíchov, Bavorská 40. U Anděla. 652a

RŮZNÉ

INFORMUJTE SE, než cokoliv podniknete. Informace od 30 K dodá Kozákovo zpravodajství, Praha, Karlovo nám. 29. 4521a

Informační kancelář **„CENTRUM"** Praha II., Myslíkova ul. č. 17 pracuje spolehlivě, svědomitě, diskretně a levně. 5328a

BUBNÍKŮV DETEKTIVNÍ ústav Václavské 43.

KOSMETICKÁ LABORATOŘ HELENA SEIDLOVÁ, Praha XII., Schwerinova 14, I. patro. 1516

NEJVĚTŠÍ autostěhovací podnik **HOLAN spol.,** Praha, Rybná, čís. 16. 4732a

VÁŠ KOŽENÝ ODĚV, kabelky atd. odborně ošetří, vyčistí a přebarví **UTITZ,** Praha II., Václavské nám. 35, II. schody. Telefon 289-12. **Novinka:** Přepracování z Nappa na semiš. 1361a

BRÝLE VÁM nejvýhodněji upraví a k Vašemu zraku nejlépe přizpůsobí **OPTIK CHLISTOVSKÝ,** Vinohrady, Bismarckova 68. Telefon 504-92. **ZKOUŠENÍ ZRAKU.** 1688a

Stát že mohu celý den, VENOSANU vděčím jen!

Venosan odstraní KŘEČOVÉ ŽÍLY, záněty cev a bércové vředy, UPRAVUJE PORUŠENÝ KREVNÍ OBĚH, ZBAVUJE NOHY ÚNAVY A MALÁTNOSTI. OBDRŽÍTE V LÉKÁRNĚ

1 KURA (168 TABLET) K 76·80 • POLOVIČNÍ BALENÍ K 41·90

VÝBAVIČKY PRO NOVOROZENĚ pošle Vám textil. zasilatelský závod Ant. Záliš, Lhota u Červ. Kostelce, rovněž dámské a pánské trikotinové prádlo a šatové, tělní i stolní textilie, pokud zásoba stačí. Ceník na požádání zdarma. 799

M. DRÉGROVÁ, hygienické dámské potřeby **Praha II., u musea, Mezibranská 11.** Tel. 346-17. Porady zdarma.

A. JEDLIČKOVÁ, odbornice s mnohaletou praksí, hygien. potřeby, bydlí: Praha-Smíchov, Kinského 61 U Kinského zahrady Porady zdarma.

S. Rakovičová porodní asistentka bydlí: **PRAHA II., Na Poříčí 22, proti hotelu „Imperial",**

Boža Blažková hygyen. dámské potřeby **Praha II., Hybernská č. 30. Naproti Hybernskému nádraží.**

ŽENY! Žádejte ihned nepostradatelné kosmetikum „COS" pro dny menstruace. Návod a poučný ceník připojen. Dobírkou zasílá zkuš. odb. A. Janoušová, Praha I., Železná 1/H. Telefon 329-40. Porady zdarma. 467

RODINNÉ ZPRÁVY

V hlubokém žalu oznamujeme všem přátelům a známým, že dne 25. srpna 1941 zemřela naše drahá maminka, manželka a babička Emilie Nováková z Předína ve věku 49 let. Kdož jste ji znali, věnujte jí tichou vzpomínku.
Antonín Novák, skladník drah v. v., manžel. Antonie Hrubá, dcera.

Vzpomínka. 3. září uplynul rok, co nám odešla navždy naše milovaná Anička ve věku 18 let. Prosíme, kdo jste ji měli rádi, věnujte jí s námi tichou vzpomínku.
Rodina Procházková, Nové Město na Moravě.
8568

Majitel a vydavatel tiskárna „Melantrich". — Odpovědná redaktorka Inka Jarošová. — Redakce a administrace Praha II., Václavské nám. 38. Telefon 214-51. Novinová sazba povolena řed. pošt a telegrafů č. ř. 202.561-VII.-1925. Podáno: Praha 6, 7, 15, 25. Dohlédací pošt. úřad Praha 25. — — Předplácí se v Protektorátu K 15·60 na ¼ roku vč. poštovného K —·65, v Říši RM 2·02 vč. pošt. RM —·52, do států sdružených v mezinárodní poštovní Unii K 22·10 vč. pošt. K 6·50, do ostatní ciziny K 28·60 vč. pošt. K 13·— na ¼ roku. Předplatné přijímá se v cizích valutách. Nebyla-li administrace výslovně vyzvána zaslání časopisu zastaviti, má se za to, že čtenářka si přeje, aby časopis byl jí dále zasílán, že předplatné zašle dodatečně. Účet poštovní spořitelny v Praze čís. 20.206*13. — Cena listu rozumí se franko tiskárna. — Přispivatelé ručí za reprodukční právo a autorisaci příspěvků. Redakční návštěvy od 4—6 odp. Za nevyžádané rukopisy neručíme. — Za inserci odpovídá insertní a propagač. oddělení. Copyright by Melantrich a. s. Praha, Tiskem vlastního závodu, vychází týdně. 14. listopadu 1941

PRELUDIUM

Pokračování se strany 9.

jiného. Byla ošklivá, rozcuchaná a měla doma špínu. Marta však byla hezká, mladá, vždy upravená a doma to měla jako v klícce. Klepetářčin muž byl nedbalý pracovník, který v žádném místě nevydržel a v sobotu propíjel svou mzdu. Vajgant však byl solidní muž, který měl své pěkné postavení v Městském divadle a žil jen pro svou rodinu. Klepetářka byla klepna celým svým založením, Marta byla jemná žena, jemných způsobů a jemného vyjadřování. Bylo na ní vidět, že je z jiného materiálu a že se sem nehodí. A to Klepetářku nejvíc žralo. Viděla v tom Martinu nafoukanost a povýšenost a ať se ze začátku jakkoliv snažila, nikdy se jí nepovedlo Martu zapříst do svých klepavých hovorů o jiných. Marta každého souseda slušně pozdravila, ale víc se s nimi nestýkala. A to pavlač nesnášela a trestala. Bojkot pavlače proti Martě vedla Klepetářka a ta měla poslední dny velkou sensaci.

Když Vajgant vystoupil až do svého poschodí, narazil hned u schodů na skupinu žen, které tu stály s hlavami dohromady.

„Dobrý večer," pozdravil je bodře. „Besedujete, besedujete?"

Chtěl kolem nich přejít dál, ale ženské jakoby tu na něj čekaly.

„Ale vypravujeme si sny, pane Vajgante. Prosím vás, nevíte co to znamená vidět ve snu kočku?" úlisně a významně se zeptala jedna z žen.

Vajgant se dobromyslně usmál. „Asi faleš, myslím."

Předstoupila Klepetářka. Nastala její zlověstná chvíle. „Viděla jsem, pane Vajgante, hned několik koček ve snu a všechny se krčily u vašich dveří. Když jsem je chtěla odehnat, skočil velký černý kocour oknem přímo do vaší kuchyně."

Vajgant se srdečně rozesmál. „To by tak bylo něco pro naše děti. Stejně mě moří a chtějí pořád kočičku domů..."

Klepetářka se škodolibě usmála. „Ale vaše paní by se z toho jistě moc neradovala. Černá kočka je zlé znamení."

Vajgant se na chvíli zarazil nad podivným důrazem, s nímž klepna mluvila a nechápavě se na ni zadíval. Nerozuměl tomu důrazu a proto už chladně odpověděl: „Moje žena není pověrčivá," a obrátiv se, kráčel ke dveřím svého bytu. Když je otevíral, hodila za ním Klepetářová ještě posměšně: „Na jejím místě bych si přece jen dala pozor..."

Vajgant za sebou prudce přibouchl. Sousedky na pavlači osaměly a jakoby na něco čekaly. Po chvíli pravila Klepetářka zlostně: „Je tam ticho jako v kostele. Ten člověk je blázen. Načisto slepý a přece jsme mu to daly po lopatě." V očích jí zlověstně zaplálo. „Však on přece prohlídne. O to se už postarám..."

Příště pokračování.

ZDRAVOTNÍ PORADNA

Otázka: Je možno otěhotnění do šesti neděl po porodu? Dítě kojím. Od čeho jinak by mohly pocházeti žaludeční potíže? — **Odpověď:** V šestinedělí zpravidla k otěhotnění nedochází. Žaludeční obtíže mohou míti velmi četné příčiny, zejména požití závadné potravy, starý katar žaludeční, onemocnění žlučníku nebo jiného břišního orgánu, případně mohou být jen příznakem nějakého onemocnění celkového.

Otázka: Jsem 37 r. stará, 162 cm, 52 kg. Menstruace, třebaže v dosti malé míře, se mi protahuje na 14 dní. Jsem také chudokrevná. Je možné léčení? — **Odpověď:** Poruchy menstruační souvisejí pravděpodobně s celkovým tělesným stavem. Bude třeba léčiti chudokrevnost a věnovati péči celkovému zesílení. Vedle toho je záhodno podrobiti se i vyšetření gynekologickému, aby případná příčina poruch, pokud by sídlila na ženských orgánech, byla odstraněna.

Otázka: Je mi 20 let, jsem jinak normálně vyvinutá. Je nějaký způsob, jak zesíliti v prsou? Použití různých inserovaných prostředků zklamalo. Kam se mám obrátit za účelem provádění nijekční léčby, zavedení vhodné diety a poučení o účelném tělocviku? — **Odpověď:** Vyhledejte ženského lékaře, který provede vyšetření gynekologické i prohlídku prsů a rozhodne, zda hormonová léčba je v daném případě vhodná.

Otázka: Jsem 58 r. stará a onemocněla jsem zánětem žil nejdříve v jedné a pak v druhé noze. Vyléčena dosud nejsem, třebaže choroba trvá několik měsíců. Mám též bolesti v zádech a u srdce. Jak bych se vyléčila? — **Odpověď:** Dosavadní zachovávání klidu bylo zcela správné, neboť je nutné jako první podmínka vyléčení. Jestliže nyní nebere nemoc konce, poraďte se se svým ošetřujícím lékařem, zda by nepovažoval za vhodné, abyste se podrobila dalšímu léčení v ústavě (v nemocnici). Možná, že by se tím vyléčení urychlilo.

KOSMETICKÁ PORADNA

Dotaz: Jak docíliti u 17leté dívky, aby hodně vyrostla? Co dělat, aby dole na čelistech obličej zeslábl? — **Odpověď:** Vzrůst můžete podporovat správnou životosprávou, zdravým bydlením, stravováním, pohybem na zdravém vzduchu, sportem. V základě ovšem tělesná výška je dědičný rodový znak a je určena vlivy vnitřně sekretorickými. Léčebně zatím nemůžeme do těchto poměrů zasahovat. Právě tak tvar obličeje je zděděný. Aspoň podle Vašeho náčrtku soudím, že jde o vrozenou širší dolní čelist. Je samozřejmé, že na tom nelze ničeho měnit. Ze širokého obličeje neuděláme úzký. Je-li ovšem snad obličej pouze t l u s t ý a tím široký, dala by se zjednat náprava masážemi, nebo plastickou operací.

Dotaz: Mám v obličeji pihy. Lze je odstranit? — **Odpověď:** Doporučuji přes léto používati bělícího krému, který vtírejte večer do čisté pokožky. Na den chraňte pleť před sluncem nošením širokých klobouků, nanášením ochranných krémů a pudrů tmavších odstínů. Na podzim můžete si dát pihy odstranit radikálně v ordinaci odborného lékaře kosmetiky.

Dotaz: Mám odstávající uši. Dá se vada odstranit nějakým přístrojem? Jak odstranit vyrážky v obličeji? — **Odpověď:** Odstávající boltce ušní nelze upravit jinak než plastickou operací. Nepopisujete blíže svoji vyrážku, aby se dalo alespoň přibližně soudit, oč jde. Každou vyrážku Vám musí léčit lékař po předběžném vyšetření. Všeobecné rady, které Vám může dát poradna, nemohou Vás zbavit choroby.

NABÍDNUTÍ K SŇATKU

POVÍDKA

Růža Máchová dostala v životě jen jedno nabídnutí sňatku a to se stalo takto:

Líbila se jí chorvatština a ráda by se jí byla dobře naučila. I poslala si do zagrebských novin inserát, že si chce dopisovat na dálku mnoha kilometrů s mladým a vzdělaným mužem pěkného zevnějšku. Odpovědí přišlo mnoho. Vybrala si tři a z těch tří nakonec tu, jejíž rukopis v ní vzbuzoval největší důvěru. Hezky se jim dopisovalo. Bratěc byl profesor. Nemohla najít lepšího informátora. Stali se — na dálku — dobrými přáteli.

V létě zatoužila Růža po moři a napsala svému dopisovateli, že se o dovolené rozjede do Dubrovníka. „To pojedete přes Zagreb, zastavte se tu na několik dní, seznámíme se," odepsal profesor.

Proč ne? Poslala mu svou fotografii, aby ji na nádraží poznal. A tak jednou odpoledne, rozklížená únavou a horkem, stála s kufrem u nohy na peroně zagrebského nádraží. Plošina se vyprazdňovala, nakonec tu zbyl vedle nádražních zřízenců už jen vousatý mužíček v černých šatech a slaměném kastrolku, o dobrou hlavu menší nežli Růža a tázavě k ní vzhlížel.

„Nejste snad gospodica Máchová?"

„Jsem," odpověděla a spolkla jako dobře vychovaná dívka svůj úžas nad zjevením. „Tak vy jste tedy pan profesor Marić, můj dopisovatel?" Ano, nebylo o tom pochyby.

Mužíček ji doprovodil do hotelu, počkal na ni, až se upraví, zavedl ji do kavárny, ukázal jí město. Druhého dne šli spolu na delší vycházku. Vozil ji po jezírku a k veslování si dokonce sundal kastrolek i těžký černý kabát.

„Proč chodíte celý v černém, když je tak horko?" odvážila se zeptat.

„Před půl rokem mi zemřel otec, u nás je to zvykem." Zvyk je zvyk, ale Růža si pomyslila, že by snad postačila v tom vedru jen černá páska.

Večer šli spolu k pěvačicím, poslouchali rozněcující makedonské písně a popíjeli víno. Nebyl pranikterak zlý, ten groteskní pidimuž, vedle něhož si připadala jako Sněhurka. Ale záchvat smíchu se jí vždycky zmocnil, když si vzpomněla na požadavky, které tehdy uvedla ve svém inserátu.

„Zůstaňte tu ještě do zítřka," vybízel ji, když nedočkavě mluvila o moři a o chladivých koupelích. Zůstala, když si to přál. Prohlédli si ještě nějaké památnosti, pak si sedli za městem na kousek holé stráně pod borovici, povídali si, profesor trhal stébla travin a šimral ji jimi na nose, jako by byla malá holčička. Odpoledne se zakabonilo a začalo pršet. Zašli do kina a film byl ke konci tak napínavý, že se vůbec nepozastavila nad tím, když ji profesor uchopil za ruku.

Večer odjela. Cestujících bylo málo a Růža se zaradovala, že má celé oddělení pro sebe. Chtěla se právě uložit k spánku, když na jedné stanici přistoupil hezký mladík a s prosbou o prominutí usadil se naproti ní. Místo spánku se rozhovořili. Byl to student stejného věku s ní a po prázdninách se chystal na studia do Prahy. Skamarádili se za půl hodiny. Měli stejné zájmy, stejné záliby. A navzájem je lákala odlišnost jejich původu, jeden byl okouzlen bílou pletí, druhý snědostí svého protějšku. Růža ho krmila sušenými švestkami, které jedl, i když na ně neměl chuť, smáli se do úpadu bůhví čemu a radovali se jeden z druhého jako dítě z hračky. Když se musili ve Splitu rozejít, nechtěly jim ruce od sebe. Políbili se na ústa a Danko slíbil, že jí bude psát každý druhý den. Psal. Čtla jeho dopisy, ležíc pod horkým sluncem a zarývala rozkoší prsty nohou do písku.

Za několik dní přišel dopis od profesora. „Růžo, má drahá," začínal. Zarazila se a ruce se jí roztřásly. „Myslím, že jsem vám dobře porozuměl a že i vy mi dobře rozumíte. Hodíme se jeden ke druhému. Miluji vás. Staňte se mou ženou." A potom následoval pedantický výpočet všeho, co Růže nabízí, kolik má platu.

„Být tak jen trochu vypočítavá!" řekla si Růža pro sebe. „Tak takhle se tedy získává manželka!" Neváhala ani chvilku. Jenom jí bylo trochu trapně, když měla odmítnout.

„Jste dobrý kamarád," psala mu, „a vážím si vás. Ale vdávat se ještě nechci. A nepociťuji pro vás to, co byste od své ženy čekal. Odpusťte mi a ať zůstane vše při starém." Pak mu vypisovala své dny u moře, postěžovala si, že jí maminka neposílá slíbené peníze, radila mu, aby se také odejel co nejdříve zotavit. V zápětí dostala šek na dva tisíce dinárů a odpověď, zklamanou avšak důstojnou. Nabízel jí neobmezenou půjčku a žádal jen o vrácení překotné nabídky k sňatku. „Stavte se v Zagrebu, až pojedete zpátky," žádal ji.

Na zpáteční cestě byl však ještě Split a ve Splitu jeden den s Dankem. Chodili po molu jako opilí. Těžce je zachvátila láska. Po slibech a nesčíslných polibcích odloučily je zase kolejnice ubíhající k severu.

Ztrávila den v Zagrebu a klidně, důstojně doprovázela profesora Mariće na několik míst, kam si přál s ní jíti. O sňatkovém intermezzu už nepromluvili. Jenom když mu odevzdala jeho nabídku, roztrhal ji třesoucími se prsty a zahodil.

V Praze našla Růža matku ve zlých nesnázích. Špatný nákup poškodil jejich malé niťařství, nezbývalo než aby Růža dala do obchůdku všechen svůj úřednický plat. Hryzlo ji teď, že musí být vděčná profesorovi za jeho dlouhodobou půjčku. Utěšovala ji však myšlenka, že mu na těch několika stech dinárů nesejde.

Melantrih, Praha — Kreslil Příbramský

Na prvním lístku, který jí po odjezdu napsal, stálo kromě pozdravu trochu kousavě: „Připomínám vám jen docela mimochodem váš malý dloužek. Jistě budete mít teď příležitost jej vyrovnat."

Bodlo ji u srdce: teď, v této situaci, kdy nebylo ani na činži a sotva zbývalo na jídlo! Byl to špatný žert? Vypsala mu přece hned po příjezdu, co se stalo s matkou a do jaké tísně se vrátila. Napsala mu znovu a děkujíc mu, žádala za poshovění.

Dopis, který byl odpovědí na tuto pokoru, Růžu omráčil. Pidimuž otevřel všecka stavidla dlouho potlačovaného roztrpčení: Tak to tedy je, využít ho chtěla, sváděla ho, hezkými šaty a úlisným chováním, držet za ruku a šimrat stéblem na nose se nechala, za jeho peníze se vozila po světě a teď by ho chtěla takhle oškubat? Však on jí ukáže, na policii ji udá, dobrodružku...

Zledovělá Růžina hlava začala horečně přemýšlet: vyzvedla si v úřadě zálohu a poslala ji zuřivému věřiteli se závazkem, že příští měsíc vrátí alespoň tolik, ne-li více. Výsledek byl překvapující. Obratem dostala své peníze nazpět a profesor ji žádal, aby se už nikdy neopovažovala něco mu posílat, ostatně že odjíždí a mění své působiště, takže by ho zásilka už ani nezastihla.

„Zhrzená láska," řekla si Růža filosoficky s hlubokým oddechem.

Za několik neděl přijel Danko. Do roka měli svatbu. Avšak Růža se nemohla nikterak upamatovat, že by jí byl Danko učinil nabídnutí sňatku. V. P.

AMULET

DÁNSKÁ POVÍDKA

Yvona podala svému muži ruku. „Sbohem, Bobe!" volala do hukotu velkého letadla. Levou rukou si přidržovala vlasy, bráníc se proti silnému vzduchovému víru obrovské vrtule. Vítr bičoval ostře její tváře, ale ona se usmívala. Bob se vychýlil daleko z kabiny, aby dosáhl na její ruku, jeho rty se pohnuly jako k polibku, na okamžik stiskly jeho prsty prsty její. Yvona odstoupila.

Spatřila, jak si zastrčil cípy bílého šátku, ovázaného kolem krku, za klopu kabátu. Zavolal cosi, ale stoupající hukot motoru jeho slova pohltil. Špalky od podvozku byly odsunuty a stroj se rozběhl po letišti.

Yvona stála vedle Barta Doeve a čekala, až Bob obrátí letadlo. Byli skoro sami na letišti. Byl nevlídný den. Přidržovala si ruku nad očima, chráníc je před ostrým světlem. Na konci letiště Bob obrátil a vracel se proti větru.

„Stoupá," řekl Bart. Těžký stroj se zvedl od země a letěl nízko nad jejich hlavami.

Yvona kývala na muže zírajíc do výšky za ním. Viděla, jak mu cíp šátku vlaje ve větru... už neviděla nic... stroj stoupal... zmizel za mraky...

Yvona si povzdychla a zavěsila se do Barta: „Pojďme." — Odešli s letiště.

„Viděl jsi jeho šátek na krk, Barte?" zeptala se Yvona.

Zadíval se na ni trochu nechápavě.

„No ovšem, ten přece nikdy nezapomene."

„Kdepak!" usmála se Yvona, „takové hlouposti, tyhle pověry!"

Doeve mávl rukou.

„Takoví jsme už všichni, holčičko. Na tom se nedá nic měnit."

„Nedá?" řekla zvolna a s důrazem. Obrátil se k ní. A ona pokračovala.

„Je to přece pouhé dětinství!"

„Snad," odvětil v zamyšlení, „nevím... ale mám dojem, že to už patří k našemu povolání, k našemu životu... Je to jaksi... no je to prostě příjemné namluvit si, že se nám nemůže nic stát, že jsme v bezpečí. Dodává to člověku pocit jistoty. Pověru lze tak lehce ukojiti. A pak je na tom snad i něco sentimentálního... my letci jsme již tak trochu sentimentální. Bob má rád ten šátek už proto, že jsi jej ty kdysi nosila kolem krku. Je mu tak trochu posvátný, rozumíš? Jakýsi amulet..." Pokrčil rameny. „Lpíme na takových věcech... Aspoň Bob jistě... A já také a mnoho našich kamarádů. Bez takového amuletu... myslím, kdybychom jej totiž ztratili..."

Zdálo se, že jej ani neposlouchá. „Víš," přerušila ho náhle, „že to vůbec nebyl jeho šátek? Že to nebyl totiž ten jeho starý šátek, chci říci..."

„Jak to?" zastavil se Bob. Zasmála se.

„Koupila jsem si jiný bílý šátek, docela z obyčejného hedvábí, starému na vlas podobný, jen z mnohem horší látky... a pak jsem potají oba šátky vyměnila. Myslím, že..."

Zarazila se. Doeve jí stiskl prudce ruku. Lekla se výrazu jeho tváře. Byl mrtvolně bledý...

„To nemyslíš, Yvono, vážně..." Její hlas zněl trochu nervosně, když mu odpovídala.

„Docela vážně, Barte. Ráda bych jej totiž vyléčila z těch hloupých pověr. Ostatně vždyť ani neví, že to není jeho šátek, jejž má na krku. Až se vrátí, řeknu mu to teprve, rozumíš? Nemyslíš, že pak pochopí, jak to bylo bláhové..."

Vzhlédla náhle k němu. „Copak ty nevěříš, Barte, že by..." Zneklidněla pojednou.

„Díváš se na to jinak, Yvono," řekl smutně. „Nemohu si pomoci, ale nedovedu se zbavit skličujících myšlenek. Víš... neměla jsi to dělat... Představ si, že by se mu..."

Zasmála se podrážděně. „Ale vždyť jste přece muži! Copak to není bláznovství spolébat se v letadle na šátek? Myslíš opravdu, že by se mu mohlo něco stát jen proto, že nemá můj starý šátek? Já nemám nejmenší obavy!"

Stáli u východu z letiště. Podala mu ruku. Cestou domů vzpomínala stále na jeho nešťastnou, ulekanou tvář a vzdychla si. Ale to přece nemůže být pravda...

Přes to ji trápily výčitky svědomí. To je zajímavé, jak se nechá ve své střízlivé povaze ovlivnit Bartovými slovy...

Pomalu v ní rostl pocit lítosti a činil ji stále nejistější.

Ale s nikým o tom nemluvila. Ani s Doevem ne. A když se konečně dověděla o šťastném Bobově návratu do Kodaně, byla zase úplně klidná. Ale děkovala v duchu Osudu...

Když přišel domů společně s Bartem Doeve, když jim otevřela dveře, padl jí zrak rovnou na jeho šíji.

„Kdepak máš šátek na krk, Bobe?"

Usmál se a vzhlédl trochu plaše k příteli.

„Stala se mi... malá nehoda, děťátko... Já totiž..."

„Co se stalo, Bobe?" zašeptala chraptivým hlasem.

„Maličkost. Yvono, opravdu, nemá to významu. Aspoň..."

„Pověz mi všechno!" naléhala na něho.

„No tak podívej," začal její muž, „bylo to, když jsem startoval k návratu. Ani nevím, jak k tomu došlo, ale ten hloupý šátek se mi nějak rozvázal, a když jsem se sklonil nad motorem, dostal se mi jeden jeho vlající cíp do hřídele... do hřídele prudce se otáčejícího kolečka, víš které..."

„Ano vím, vím... a co se stalo?" Bob si všiml, že úplně ztratila svůj obvyklý klid, že se celá chvěje... Pokračoval tedy.

„Cíp šátku se tedy pevně zachytil a začal se prudce natáčet kolem tyče osy, rozumíš? Cítil jsem, jak to mnou trhlo a byl bych jistě stržen hlavou přímo do stroje, kdybych se nebyl vší silou opřel, ale ani to by mi nebylo na dlouho pomohlo v té rychlosti, kdyby..."

„Ano?" vydechla bezmocně Yvona.

„Na štěstí se šátek přetrhl," řekl Bob.

V pokoji zavládlo na okamžik hrobové ticho.

„Och," řekla konečně Yvona tiše. Cítila v celém těle nesmírnou slabost. Bob ji stáhl k pohovce, posadil si ji na klín a smál se jí...

„Díky Bohu, není-li pravda," škádlil ji, oblížeje se potají na přítele Barta, „že to bylo mizerné hedvábí..."

Vzdychla si zhluboka.

„Ano, díky Bohu, mizerné hedvábí..."

Ale na Doeva se vůbec nepodívala. *T. O. Sickens.*

Vdavky Evy Tomanové

ČESKÁ POVÍDKA

„Koho si asi vezme Eva Tomanová?" Tato slova se již po více jak měsíc rozléhala celým městem. „Viděla jsem ji onehdy s továrníkem Krištofem na dostizích. Jistě se pro něho rozhodne," pravila jedna ze skupiny mladých žen procházejících se po nábřeží. „Myslím, že ne," namítla druhá. „Jedna z mých přítelkyň se opět zná s bankovním ředitelem Lhotským a ten prý o ní mluví, jako by už byla ruka v rukávě." „Ať je to jakkoliv," doložila třetí, „ale při poslední premiéře byla prostě báječná."

Eva Tomanová, známá divadelní herečka, byla pro své nadání, krásu i roztomilost zbožňována všemi, kdo ji jen jednou viděli. O Evě Tomanové se mluvilo všude. Poslední dobou rozvířila se ve společnosti otázka o možných vdavkách oblíbené umělkyně. Bylo pochopitelné, že Eva měla množství ctitelů: než na rozdíl od svých kolegyň žila osamocena odmítajíc všechny nabídky a pozvání. Teprve poslední dobou opustila jaksi svou skořápku uzavřenosti a počala přijímat dvoření dvou tak rozdílných mužů, jako byli velkoprůmyslník Jan Krištof a bankovní ředitel Karel Lhotský. Objevovala se na veřejnosti brzy s tím, brzy s oním a věc byla tím zajímavější, že se oba netajili svými vážnými úmysly a bojovali s houževnatostí jim vlastní o Evino konečné rozhodné slovo.

Zatím co se ostatní svět takto o ní dohadoval, ležela ona na pohovce s čelem svraštěným starostlivou vráskou a přemýšlela. Pojednou se sama pro sebe usmála a její obličej se rázem vyjasnil. Ozvalo se tiché zaklepání a dveře se otevřely odhalujíce tak vysokou ramenatou postavu Petra Karstena, který jaksi nesměle vstoupil. „Vítám vás, Petře," pravila Eva napřahujíc ruku. „Nezlobte se na mne, že vás takto přijímám. Byl zde právě lékař a namluvil mi tolik věcí o mém chatrném zdraví a špatném srdci, že si ani netroufám vstát a jít vám v ústrety." „Co je s vámi, Evičko? Lekáte mne. Povězte mi to. Víte přece, že jsem váš nejstarší a nejlepší přítel."

„Vím, Petře, vím, a proto jsem vás dnes požádala, abyste přišel. Především se posaďte, vezměte si cigaretu a nalejte si něco dobrého. A pak... pak si promluvíme." Petr si nervosně zapálil cigaretu a jeho zrak spočinul na Evě. Skoro se ulekl, když viděl, jak se jí po lících řinou bohaté slzy.

„Petře, já, já už nikdy nebudu moci hrát. Lékař mi to zakázal. Musím mít klid a ani trochu námahy a rozčilení. Co budu celý dlouhý život dělat?" Petr přiskočil k Evě a vzal ji chlácholivě za ruku: „Třeba to ani není tak zlé. Lékař se může mýlit. Byla jste přece vždy takový obraz dokonalého zdraví." Eva vytrhla svou ruku z Petrovy a hlasitě se rozeštkala do polštářů. Petr vstal, přešel několikrát pokojem, načež usedl opět vedle ní.

„Nechci, abyste si myslila, že využívám vašeho neštěstí, ale snad je vám známo, že jsem si přál pro vás vždy to nejlepší. Nejsem tak vynikající jako vaši nápadníci a také bych vám nemohl nabídnout takový přepych jako oni: mám však zároveň dosti, abychom mohli být spolu pohodlně živi a abych mohl vynaložit vše na vaše uzdravení. Chcete to se mnou zkusit jako moje žena? Jistě, že spolu přemůžeme nemoc a pak se opět vrátíte na divadelní prkna. Je mi vás líto, ale zároveň jsem rád, protože mně vaše nemoc dodala odvahu položit vám ještě jednou tuto otázku. První jste před lety odmítla s odůvodněním, že chcete ještě něco v životě dokázat a pak jste již byla příliš slavná a obdivovaná, abych se byl mohl odvážit být vám v cestě. Co mi odpovíte?"

Eva osušila oči a zadívala se vážně Petrovi do tváře. „Vy si mne opravdu chcete vzít?" „Přál bych si to." „To proto, že je vám mne líto, ne?" „To proto, že vás mám rád. Jenom proto, věřte mi to." „A je vaše láska tak silná, aby vydržela vše?" „Doufám, ba jsem si jist, že ano." „Vše, Petře — rozmyslete si to." „Vše," odpověděl hlasem, který zněl vážně jako přísaha.

Eva seskočila s pohovky, zapálila si cigaretu, načež pohodila rozhodným pohybem hlavou: „Obelhala jsem vás," zašeptala nevnímajíc udivený Petrův pohled. Nejsem vůbec nemocná. Pravda, lékař zde u mne byl dnes. Povolala jsem ho proto, poněvadž jsem poslední dobou špatně spala. Doporučil mi klid, hodně pohybu na čerstvém vzduchu, prázdninový pobyt venku, prostě vypřáhnutí ode vší práce. Nesuďte mne špatně a počkejte, až vám vše vysvětlím. Řekl jste před chvílí, že jste se mne kdysi ptal, chtěla-li bych si vás vzít. Ano a tenkrát jsem odmítla. Byla jsem v tu dobu chudou posluchačkou konservatoře a bylo mi proti mysli, pověsit se někomu na krk, jak se lidově říká. A pak jsem se počala uplatňovat, stoupala stále výš a výše a čekala... Čekala celou tu dobu, kdy budete svůj návrh opakovati. Však marně. Přicházel jste, nosil mi květiny, byl mi nápomocen radou, ale ono slovo, po němž jsem od vás tak toužila, zůstalo nevyřčeno.

Letos na jaře jsem začala jednat. Objevovala jsem se střídavě ve společnosti s dvěma muži a doufala, že vzbudím vaši žárlivost a donutím vás k přiznání; než tento pokus se opět ukázal bezvýsledným. Byl jste stále stejný, jemný, milý, pozorný... ale nic víc. Až mne dnes po odchodu lékaře napadla tato malá lest. Říkají o mně, že jsem dobrou herečkou, tak to pro mne byla maličkost. Musím se vám však přiznat, že jsem dnes po prvé pocítila, co je opravdová tréma. Vždyť jsem dnes nehrála jen o úspěch, nýbrž bojovala o svou lásku a štěstí. Co mi nyní řeknete, Petře?"

„Evo, ani nevíte, jak jsem šťasten... nikdy jsem netušil..." zvolal Petr, líbaje jí obě ruce. „To ještě netušíš věcí, hochu," zasmála se po chvíli Eva, hladíc jeho vlasy, „na příklad to, že mi ani nenapadne tráviti letošní prázdniny sama jako hvězda inkognito v nějakých nudných lázních."

A tak se stalo, že Eva Tomanová se v příštích 14 dnech stala paní Karstenovou, ženou docela obyčejného bankovního úředníka. „Co jí to jen napadlo?" tázal se udiveně překvapený svět, nemoha pochopit, jak může některá žena odmítnout dvě tak výhodné partie. Kdyby byli viděli v tu dobu Evu spokojeně se vyhřívající s Petrem u rybníku jednoho malého letoviska, snad by byli pochopili, že i pro slavnou ženu má největší cenu láska, klid a mír, které může dát člověku jen život plný porozumění ve dvou.

Marie Žáková.

MOŘSKÁ RYBA *v různé úpravě*

Mořská ryba s paprikou okyselená. Ryba se dobře vypere, osuší, nakrájí na porce, posype paprikou, pokape octem, nechá hodinu ležet. Pak se obalí v mouce, opeče do zlatova na rozpáleném omastku. Když je cibule, rozkrájí se na kolečka, osmaží do hněda a obloží kolem ryby. Ryba již upečená se může zakapat citronem.

Uzenáč s vajíčkem. Uzenáče oloupeme, vykostíme. V trošce mléka rozkverláme vejce s troškou polévkového koření. Polijeme tím uzenáče a na mírném ohni dusíme.

Ryba s hořčičnou omáčkou. Rybu buď uvaříme v osolené vodě, nebo opečeme a pak podáváme s omáčkou. Připravíme si bledou jíšku, rozmícháme vodou s troškou polévkového koření. Když se dobře povaří, zamícháme hořčici, trochu octa, cukru, sole.

Ryba v omáčce z rajčat. Na dno nádoby dáme na kolečka krájená rajčata, posypeme usekanou cibulkou. Dobře vypraná, osušená ryba se osolí a položí s kousky omastku na jablíčka. Dusí bez podlití dobře přiklopená až je ryba měkká. Pak se může omáčka na rybu přetřít sítem.

Z NAŠEHO JÍDELNÍČKU

Zátkovy flíčky pečené se salámem. Uvaříme větší flíčky ve slané vodě, odcezené prolijeme studenou. Dáme na mísu, omastíme, přidáme usekaný salám nebo vuřty, sůl, trochu citronové kůry. Promícháme hrnéčkem mléka s rozkverlaným vajíčkem. Dáme péci do vymazaného, houskou vysypaného kastrolu.

Bramborové placičky. 6 velkých loupaných brambor uvaříme v osolené vodě. Slijeme vodu, oschlé brambory prolisujeme. Na kastrol dáme 6 dkg tuku, brambory a žloutek. Dobře promíchané dusíme. Kaši odstavíme a ze studené děláme na pomazaném plechu placičky. Potřeme rozšlehaným vajíčkem a upečeme.

Tažený závin se sladkým zelím. Místo jablek plníme vytažené závinové těsto zelím. Nakrájené zelí spaříme, odcezené dusíme na omastku. Přidáme cukr, zrnko soli, pepře, citronovou kůru. Zalijeme mlékem a když se vydusí, přikápneme malinovou nebo jinou šťávu. Vanilkový cukr dá zelí dobrou chuť. Pod zelí posypeme závin strouhanou trochu opraženou houskou, aby vtáhla do sebe vlhkost.

Levné risoto. Hovězí maso na kostičky krájené dusíme na usmažené cibuli. Asi 40 minut před doděláním přisypeme rýži, osolíme, opaprikujeme. Vnitřek kapusty tence nakrájíme, přidáme k rýži. Také můžeme přidat nakrájené houby. Než neseme na stůl přidáme strouhaný, tvrdý sýr.

VAŘTE S NÁMI

Koláč s jablky: asi 15 dkg mouky, 5 dkg tuku, lžíci cukru a 2½ dkg vykynutého droždí zpracujeme v těsto. Nenecháváme odpočinout, ihned vyválíme na vále na placku asi na prst silnou a položíme na vymazaný plech; na okrajích těsto přeložíme. Placku posypeme nastrouhanými jablky neb potřeme zavařeninou, po př. naděláme do placky důlky a posypeme cukrem se skořicí neb prachandou. Koláč na plechu dáme chvilku kynout a pak upečeme v horké troubě. Čerstvý je velmi chutný.

Tažený závin: asi ½ kg mouky, lžíce tuku neb oleje se zadělá vlažnou vodou s několika kapkami octa neb citr. šťávy. Máme-li, můžeme přidat i lžičku rozpuštěného včelího medu. Těsto se jemně vytáhne, posype strouhanými jablky, pokape tukem a zatočí. Pečeme na vymaštěném plechu v přiměřeně vytopené troubě asi půl hodiny. Mezi pečením můžeme závin potříti ještě trochu tukem.

Pečivo k čaji ze studeného těsta: asi ze ¼ kg mouky, 10–15 dkg tuku a 2½ dkg kynutých kvasnic, 2 lžic vlažného mléka vypracujeme těsto; utvoříme z něho bochánek, který vložíme do hluboké mísy a zalijeme studenou vodou tak, aby těsto bylo potopeno. Asi po dvou hodinách těsto vyndáme, rozválíme z něho asi na stéblo silnou placku. Z placky pak vypichujeme formičkou různé tvary, které opatrně upečeme. Ještě teplé obalujeme ve vanilkovém cukru.

M. Sch.

Zn. „Pomozte!" Především: Je tu záchrana! Přečtěte si případ podobný Vašemu, který se přihodil posluchačce kursu o přebarvování (pořádala firma Štěpánek a Nevečeřal na Odb. škole pro ženská povolání v Manětíně): Slečna posluchačka si doma vyprala nové bílé šaty s černými tečkami Pepita. Nechala je do rána v hrnku ve společnosti s červeným hedvábným šátkem. Šátek vytvořil na bílých šatech veliké červené pole. Smutná přinesla šaty do kursu o přebarvování. Prosila, aby ji přednášející zachránil před zlobou matky — aby na šatech dokázal, co umí. Pan B. nejdříve zkusil na rukávu, odolávají-li tečky působení odbarvovače DUHA-SLUNCE. Zdánlivě se v lázni odbarvily. Avšak na vzduchu — okysličením — opět zčernaly. A tu bylo vyhráno! Hned byly v odbarvovací lázni celé šaty i s tím červeným polem na zádech! Důkladně vymáchané šaty nechal pan B. pěkně uschnout. Skvrna úplně zmizela! A nejen šaty, ale i vzorek na šatech zůstal netknutý. Učiňte také pokus s odbarvovačem DUHA-SLUNCE. Pohovořte si o tom dříve se svým drogistou. 1584

VAŘÍME CELÝ TÝDEN:

P	**Oběd:** Zeleninová polévka se zavařenými krupkami. Zátkovy flíčky pečené se salámem. **Večeře:** Nastavovaná kaše.
Ú	**Oběd:** Hrachová polévka. Bramborové nudle se špenátem. **Večeře:** Šípkový čaj s bramborovými placičkami.
S	**Oběd:** Špenátová polévka. Vdolky pečené na plotně s povidly. **Večeře:** Guláš z vuřtů se šťouchanými brambory.
Č	**Oběd:** Kmínová polévka s houskou. Tažený závin s jablky nebo sladkým zelím. **Večeře:** Mořská ryba pečená s bramborovou kaší.
P	**Oběd:** Bramborová polévka. Buchty. **Večeře:** Polévka z rajčat s chlebem.
S	**Oběd:** Polévka z ovesných vloček. Škubánky s mákem. **Večeře:** Opečené škubánky s párkem.
N	**Oběd:** Polévka hovězí s nudlemi. Hovězí maso s knedlíkem a koprovou omáčkou. **Večeře:** Levné risoto.

VYNAHRADÍ TO.

„Jakže, Kulišku?! Půl deváté a ty přicházíš teprve do školy?!“

„Sím, pane řídící, ale já jsem tady zase skoro každý odpoledne po škole přes čas!“

ZBYTEČNÁ OBAVA.

„Honem, Jeníku, to kladívko polož a hřebíky nezatloukej! Můžeš se udeřit do prstíčku.“

„Nemohu, maminko, hřebík mi přidržuje Slávek.“

MAJÍ ŠTĚSTÍ.

„Kolik je vás doma dětí, Dolská?“

„Zaplať Pán Bůh jen tři.“

„Proč ‚Zaplať Pán Bůh‘?“

„Vždyť jste včera, paní učitelko, sama říkala, že každé čtvrté dítě je Číňan.“

NENÍ UMĚNÍ JAKO UMĚNÍ.

„Heč, moje maminka se dala malovat jedním slavným malířem.“

„A to zas moje maminka nepotřebuje, ona se dovede malovat sama.“

TAJEMSTVÍ.

Jindra přiběhl k mamince a tajuplně jí šeptal:

„Když mi dáš, maminko, korunu, řeknu ti, co říkal tatínek naší Fany.“

„Tady máš korunu, no, co jí říkal.“

„Povídal: ‚Fanynko, prosím vás, vyžehlete mi dneska ten oblek‘.“

ZLÍ SOUSEDÉ.

Navrátilovi se přestěhovali. Zanedlouho potkal strýček Karlíka Navrátilovic a ptal se ho:

„Jakpak se vám líbí v novém bytě? Jaké máte sousedy?“

„Ale, nestojí to za nic. Sousedé mluví příliš potichu, a já nesmím rámusit, protože maminka by z toho nic neslyšela.“

●

Melantrich — Kreslil Čičovský (2)

OKLIKOU K CÍLI.

„Tuhle náš Jeníček, dámo, má přímo fenomenální paměť! Jak jsme vás minule potkali, tak jsem potom doma vyprávěla, jaký jste měla ohromný nový klobouček a představte si, to dítě hned řeklo: ‚Kdepak novej, mami! Ten měla milostpaní Kucajdová, když jsme ji tehdá před dvěma lety potkali, taky‘!“

ŽIVOT BEZ LÁSKY

Život bez lásky by byl skutečně neradostný a smutný. Takový život by se nám zdál bezcenný a marný. Proto tolik lidí se bojí života, v němž by nebyla láska. Proto tolik lidí se namáhá, aby si získali trochu lásky, aby jejich život byl lepší, snesitelnější, radostnější, aby se mu dostalo určité náplně. Mnoho lidí touží po lásce, a mnoho si jich neuvědomuje, že láska není jen vzájemný projev sympatií dvou osob různého pohlaví, ale že pojem lásky kryje mnoho jiných projevů skutečných zálib, které zrovna tak dovedou naplnit lidský život a uspokojit naše tužby, jde-li současně o projev citový, posvěcený vyšším zájmem, to jest, prokázati někomu dobro, prospěti mu nějakým způsobem nebo udělati něco ve prospěch celku.

Tedy i když je člověk sám a cítí se na světě docela osamělým, přece jen mu zůstává vždy možnost určitým způsobem sám sebe uspokojit po stránce citové, po případě si i tímto způsobem získat sympatií a lásky těch, kteří vidí, posuzují a hodnotí jeho činy.

Říká se, že žena je zrozena pro lásku. Má tedy nejvíce předpokladů i možností lásku dávat, láskou žít a přijímat ji. To však znamená, že se nespokojí jen s láskou prchavou, která dnes je a zítra není. Kdo nejvíc trpí zradou lásky, je zase žena. Kdo trpí nedostatkem lásky, je opět žena, protože ona chce míti svou lásku pro celý život, aby mohla býti šťastna. Proto nemůže její život naplnit láska, která odchází, ježto na její místo přichází bolest a zklamání, které nedává štěstí a uspokojení. Mateřství i když přináší s sebou často bolest, odříkání a jiné útrapy, přece jen je s to naplnit život ženy, protože mateřství je láska trvalá. Je květ lásky prchavé, ale květ, který přinesl plod, živé sémě a proto neumírá, nehyne. Matka, i když snad není milována, špece jen miluje a je ve své lásce ťsřa tna,ikdyž trpí.

Proto tolik žen touží po mateřství. Ale ne každé ženě je dopřáno býti matkou. Každé však je dopřáno milovat děti, dát jim svou lásku a žít pro ně. Kolik neprovdaných žen to činí, aniž by se proto cítily nějak ochuzeny. Tak jako to činily kdysi neprovdané tety v rodině, které věnovaly veškerou svou lásku dětem svých sourozenců, tak činí i dnes mnoho neprovdaných žen, které snad nežijí v rodině, ale jsou samostatné, výdělečně činné, moderní zdatná stvoření, žijí si jinak na svou vlastní pěst, ale svou lásku dávají bez výhrady těm, kteří jsou jim nejblíž, pro které žijí. I když vědí, že jsou jen „tetičkami“ nebo „tetkami“, tvory příbuzensky využívanými, přece jen dovedou dát své srdce jako přídavek k tomu, co se od nich jako samozřejmost žádá.

Kdo se nechce jen tak přihřívat u rodinného krbu a touží po vlastním ohni, nikdo mu nebrání, aby si jej rozdmychal. Mohu si přece vzíti dítě za vlastní. Opuštěné dítě nebo dítě chudých rodičů mohu vždycky získat, mám-li ovšem možnosti se o ně starat a čas i schopnosti dítě vychovávat. Mohu však také získat kmotrovství takového dítěte, které vychovává nebo pečuje o ně ústav Péče o mládež a pod. Mohu na ně připlácet, mohu je navštěvovat a mohu je milovat jako by bylo mé vlastní.

Mám-li své povolání, mohu se tedy zamilovat do něj. To je výhoda a přednost mužů, že oni dovedou skutečně milovat své povolání a žít pro ně, že jsou nešťastni, když je musí opustit. Je též mnoho takových žen, které skutečně dovedou milovat svou práci, své povolání a jsou při tom šťastny a spokojeny, neboť jím vyplňují svůj život a žijí ve vědomí, že jsou příslušnicemi velké a slavné armády práce.

Jak mnoho se musíme učit od těch starších žen, opuštěných, osamocených, jejichž život nebyl nejlehčí, a přece jsou tak spokojené a šťastné, tak klidné a vyrovnané — plné oddanosti a lásky. Vědí proč žily, proč se staraly, a vědí také, že člověku stačí ke štěstí vědomí, že nemusí být milován, ale že může milovat sám a tím se vřadí samočinně do onoho velkého společenství lidské lásky, které naplní jeho život.

M. K.

DBEJME O SPRÁVNOU ŘEČ DÍTĚTE

Děti, které začínají mluvit, jsou roztomilé. Tvoří si někdy samy slova, žvatlají, maminkám se to líbí a žvatlají po nich. Tak se často stává, že dítě, které má všechny podmínky ke správné mluvě a výslovnosti, přece jen správně nemluví, žvatlá dál a zvyká si nesprávné výslovnosti, která je zlozvykem a nikoliv vadou.

Řečí rozumíme vědomé vyjadřování citů a myšlenek. Dítě nemá ještě toho pravého vědomí jako dospělý člověk, který na příklad pod jménem matka si uvědomuje blízký vztah k té, která mu darovala život a může proto vložit do tohoto slova nejněžnější projev citu. Řekne-li dítě mama — projeví tím schopnost článkované snahy o řeč, kterou z úst rodičů nebo sourozenců vnímá. A dalším vnímáním slov nebo zvuků se rozvíjí jeho vyjadřovací schopnost. Řeč je snad nejcennější dar člověka, neboť mu umožňuje získávati další cenné dary kultury a vědění a pomáhá člověku vychutnati lahodnou krásu mateřštiny v celém rozsahu. Proto je nutné, aby každá matka dbala o to, naučit dítě správné výslovnosti, pokud snad mu nevadí nějaká organická chyba. Jakmile se dítě dostane z prvních chybných pokusů, které jeho řeč činí tak dětsky roztomilou, má maminka přestat se žvatláním a má dítě učit správně vyslovovat. Není ojedinělým případem, kdy dítě přichází do školy a ještě neumí správně mluvit. I ve školce to dá hodně práce, než se naučí některé děti správně vyslovovat. Tak na příklad Pepíček, ač junák pětiletý se za nic nemohl naučit říkat povidlové knedlíky. Pro něho to byly vždy jen a jen pidlové knedlíky. Mařenka zase nikdy nejedla vajíčka, ale jen „ají“. To všecko byly jen pozůstatky nesprávné mluvy domácí, pěstované od dob, kdy si děti tvořily samy slovní výrazy. A co to dalo práce, než si děti zvykly užívat správných slov.

Druhým zlozvykem je užívání zdrobnělin. I tím jsou vinny maminky, které znají jen vodičku, kafíčko, mlíčko, hlavičku a pod. Domnívají se, že tím projeví svou něžnost vůči dítěti, ale nevědí, že mu tím připraví plno potíží, ježto škola a správná mluva neznají zdrobnělin jako jsou tyto. Někdy si dítě pomáhá a jmenuje věci svými vlastními slovy. Jiřík na příklad jmenoval funebráky pohřebáči. Funebrák je slovo pro něho těžké, nezapamatoval si je, ale tito muži mají cosi společného s pohřbem, tedy jsou to pohřebáči. Mamince se to ovšem líbilo, a tak se v rodině slovo ujalo a udrželo, aniž se Jiřímu dostalo později odpovědi na otázku, jakže se tedy ti funebráci správně jmenují.

Proto v zájmu dětí mluvme s nimi správně a jmenujme věci jejich správnými názvy a dbejme o to, aby jejich řeč byla pokud možno čistá a dokonalá. Nemůže-li se dítě naučit opravdu správné výslovnosti, nechme je vyšetřit odborným lékařem, který zjistí, zdali jde o nějakou organickou vadu nebo o pohodlnost dítěte, či zlozvyk, kterého je možno se zbavit. A protože děti nás ve všem rády napodobují, nebude naše práce těžká, když budeme s nimi mluvit srozumitelně a správně. Zvyknou si tak dobře, jako si zvyknou špatné mluvě.

M. K.

●

HVĚZDA RADÍ MAMINKÁM PŘED VÁNOCEMI

Každé dítě touží po poesii a kráse, kterou si zahaluje třpytným závojem pohádek, každé dítě se rádo oddává snění, v němž zažívá neuvěřitelné příhody a dobrodružství. A mezi nejkrásnější mladé sny patří touha po výšinách, touha po létání. O tom, jak se tato touha několika hodným dětem splnila, vypravuje Josef Trojan v knize „Létal jsem s anděly“. Je to krásná pohádka, jež se prolíná se skutečností. Dětský sen o létání se totiž nevyplní způsobem dnes obvyklým, pomocí letadla, ale stane se zázrak. Bůh vyslyší přání desetiletého chlapce a propůjčí mu lehounký obláček, jenž ho nadlehčuje a umožňuje mu, aby se vznášel nad šedí pražských ulic. Setká se tu s holčičkou Růženkou, které Bůh rovněž splnil touhu po létání. Obě děti prožívají na své vzdušné pouti mnoho dobrodružství: pomohou nešťastnému provazolezci, promění se v akrobatickou dvojici „Joe a Rosa“, vyhoví prosbě zoufalého novináře a tajně mu vyfotografují proslulého, ale nedůtklivého vynálezce, s nímž potom poletují nad Prahou, atd. Kouzelný obláček, nadlehčující jejich střevíce, však působí jen tehdy, konají-li dobré skutky. Jakmile začnou pomýšleti na nezbednosti, zázrak mizí. Učiní si i výlet na venkov a tu se spřátelí s jiným létajícím hochem, Ferdinandem. Ale pověrčiví lidé, kteří je spatřili, jak se vznášejí ve vzduchu, považují je za ďábly a podniknou na ně hon. Trojice dětí jen stěží unikne rozvášněnému davu ponornou řekou do podzemních hlubin. Zde objeví nesmírné sluje, jejichž stěny jsou pomalovány kresbami pravěkých lidí. Oddychnou si, když se šťastně dostanou opět na denní světlo. Radostně se vracejí k rodičům, ale tím se zázrak, který jim dovoloval létat, končí a kouzelný obláček navždy mizí z jejich života. Nevšední půvab Trojanova vyprávění tkví v tom, jak jemně mu dovede vdechnouti mimo lehký a zábavný děj i mravní smysl, vštěpující dětem povinnost konati dobro. Nad knihou se vznáší závoj poesie, jež na závěru každé kapitoly krystalisuje v krásnou báseň. Tyto básnické vložky napsal Jaromír Seifert, básník, jenž je přímo předurčen k tomu, aby se nesmazatelně vryl do dětského srdce. Lyrickou něhou jsou proniknuty i barevné a černé obrázky Václava Karla, z nichž tři jsou celostránkové a 2 dokonce dvoustránkové. Spoluprací spisovatele, básníka a malíře tak vzniklo dílo, jež způsobí mnoho radostných chvil všem chlapcům i děvčatům od 8 do 12 let.

Foto archiv

DVĚ SESTRY

Snad se ještě pamatujete na kapitolky ze života malé Jany — jedináčka, o níž jsme ve Hvězdě časem psávali. Nuže, jak víte, naší malé tyrance se narodila sestřička Marianna... a dnes vám něco povíme o těch dvou sestřičkách.

Nuže, dvě sestřičky, ač obě tak si podobné, že malá Mája vypadá jako odlitek starší Jany, jsou naopak duševně i povahově tak rozdílné, že to až udivuje. Pětiletá Janina je od narození křehké, nervosní a přecitlivělé dítě, slunící se v přízni svých rodičů a své babičky i celého svého okolí. Zda babiččina přílišná láska a obětavost k dlouho očekávané prvorozené vnučce z ní vypěstovala malého sobce, který za každých okolností dovedl nakonec vždy prosadit svou, anebo už je přírodou dáno do vínku každému malému človíčku jeho budoucí povaha, jeho příští duše, která se prozrazuje bez ohledu na výchovu a pěstění malého tvorečka? Janina prostě od narození bezpečně vždy věděla jak na to... a to, i když byla ještě sama, i když už sama nebyla. Narozená sestřička, živoucí panenka, chvíli bavila, ale pak překážela, neboť Jana chtěla být vždy a všude prvá! Když se jí to nedařilo, napjala všechny síly k tomu, aby strhla na sebe pozornost. A nakonec se jí to přece podařilo. Modrooká panenka, malá Marianka, sladce spala ve svém kočárku, nebo udiveně kulila modrá kukadla, dumlajíc přemýšlivě paleček, zatím co její starší sestřička řádila a běsnila se zaťatými pěstmi a planoucími lícemi a rozhořelýma očima, když jí něco odepřeli, neb zakázali. Byla vždycky jako skleníková květinka, stále jak Princezna Pampeliška, člověk se bál, aby jí jednou vítr neodnesl... Dovedla zblednout jako stěna s ručkou přitisknutou na srdce a úpěnlivýma očima, a sehrát takový výstup, až vyčerpal nejen sebe, ale celé své okolí. Proto vždy na konec zvítězila. A vedle ní skromně vyrůstalo druhé dítě, trpělivý, malý brouček, který jen od malinka ustupoval své rozmarné, náladové sestře, vždy s úsměvem a omluvným pohledem modrých oček s plachým útěkem do mámina klína a upřímným doznáním: „Bojím Aničky!“

Všechny tresty a každá výchovná methoda nakonec ztroskotaly o nějakou tu Jenčinu nemoc, horečnatý stav, a strach o neobyčejně nadané a bystré dítě vyrazil nám zbraně z ruky. A už jsme byli zase tam, kde dřív. Jana ovládla pole a týrala nás všechny od rána do večera.

Poslední čas jsou k sobě samá něha a pozornost. Jenka jako by se umoudřila (nebo se to jen zdá?) a malá si už nedá také všechno líbit. Jak dlouho bude klid?

Růda Seykorová.

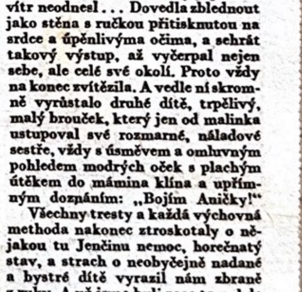

Foto Seykora.

PLETEME Z ROZPÁRANÉ VLNY

Č. 1929. Pullover s dlouhým rukávem, pletený z dvojí vlny. Střih s popisem práce, vel. I. a II. je za K 6·50.

Č. 1930. Pletený kabátek, který se zapíná patentním uzávěrem. Střih vel. 0 a I. s popisem práce obdržíte za K 6·50.

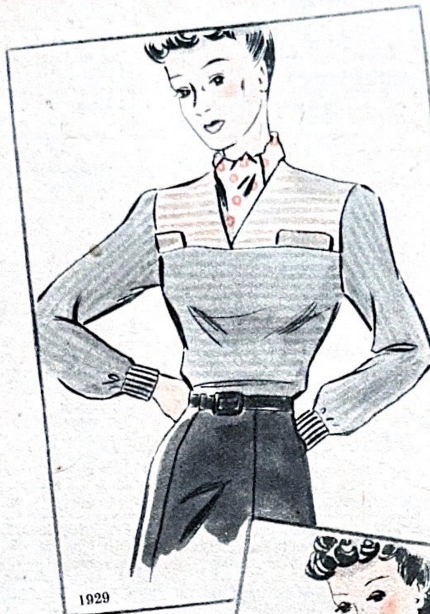
Č. 1931. Pletený kabátek, opatřený podšívkou a v krajích prostepovaný. Střih vel. I., II. a III. s popisem práce je za K 6·50.

Č. 1932. Pletený kabátek s malým límcem a nastepovanými kapsami. Střih s popisem práce vel. 0 a I. je za K 6·50.

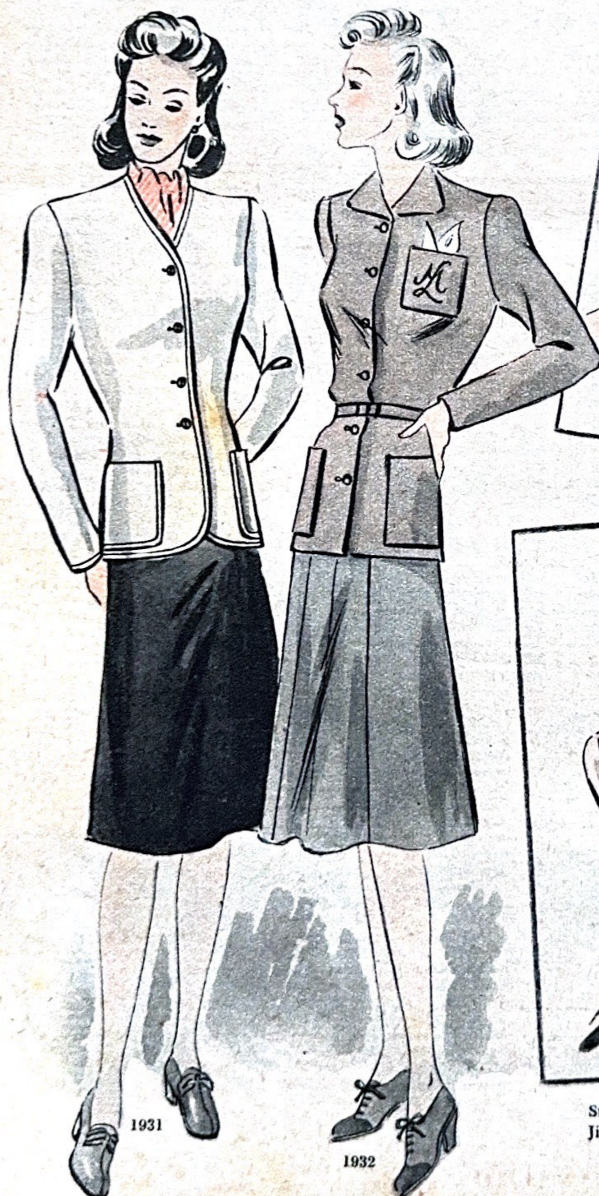
Č. 1933. Pletená vesta bez rukávů. Střih s popisem práce vel. I., II. a III. je za K 6·50.

Č. 1934. Chlapecký pullover bez rukávů. Střih s popisem práce pro chlapce od 6 do 10 let je za K 5.

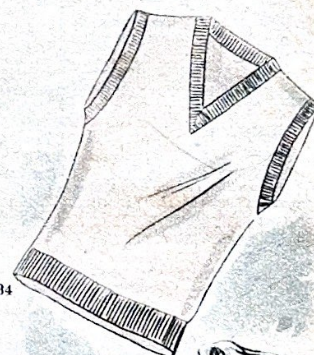
Č. 1935. Pullover s krátkým rukávem, který se vzadu zapíná na zip. Střih s popisem práce vel. 0 a I. je za K 6·50.

1929

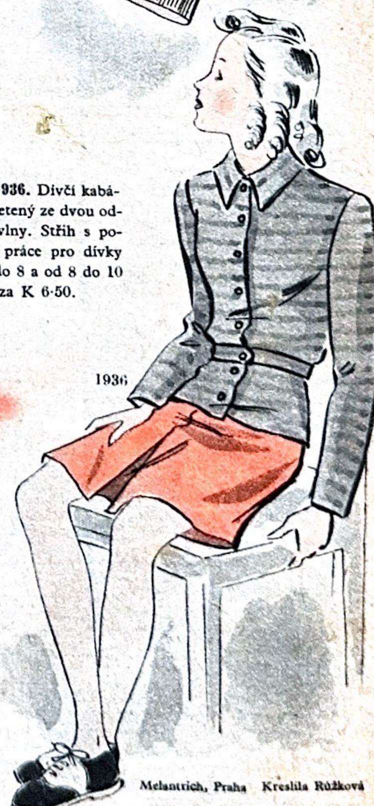

1930

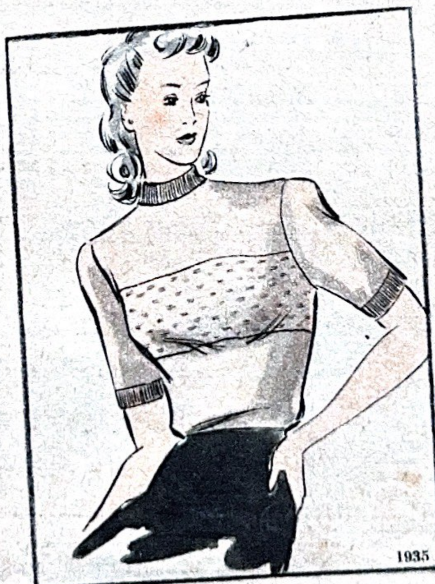

1931 1932

1933

1934

Č. 1936. Dívčí kabátek, pletený ze dvou odstínů vlny. Střih s popisem práce pro dívky od 6 do 8 a od 8 do 10 let je za K 6·50.

1936

1935

Střihy obdržíte v Evině závodě, Praha II., Jindřišská č. 5. Poštovné s obalem K 1·50.

Melantrich, Praha Kreslila Růžková